

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Ekonomika obce Dolní Slivno

Bc. Jiří Pomikáček

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jiří Pomikáček

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Ekonomika obce Dolní Slivno

Název anglicky

Analysis of Economy of Dolní Slivno

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě finanční analýzy obce Dolní Slivno vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a rozvoj této obce.

Metodika

Metodika:

1. vymezení teoretických přístupů – finanční analýza obce/města
2. základní charakteristika obce/města
3. vlastní výpočty, metody finanční analýzy
4. závěry, návrhy a doporučení

Teoretická část bude čerpat z českých i zahraničních zdrojů, z knih (ISBN) a odborných časopisů (ISSN).

Aplikační část bude zpracována v programu Excel, data budou uspořádána do přehledných tabulek a grafů, včetně odpovídajících komentářů.

Budou aplikovány vzorce finanční analýzy a další ekonomická vyhodnocení.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran textu

Klíčová slova

rozpočet, obec, město, finanční analýza

Doporučené zdroje informací

KRAFTOVÁ, I. 2002. Finanční analýza municipální firmy. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.

MÁČE, M. Účetnictví a finanční řízení. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4574-9.

OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. 2011. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, J. 2011. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 02. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Ekonomika obce Dolní Slivno" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Dolním Slivně dne 5. 4. 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Heleně Řezbové, Ph.D za její vstřícný přístup, za informace, odbornou pomoc a připomínky při psaní této diplomové práce. Mé díky patří mojí partnerce za trpělivost a klidné domácí prostředí, které pro mě vytvořila pro tvorbu této práce. Dále bych rád poděkoval Obecnímu úřadu Dolní Slivno za poskytnuté materiály a spolupráci.

Ekonomika obce Dolní Slivno

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá finanční analýzou obce Dolní Slivno za období 2014 až 2018. Základními zdroji informací je odborná literatura, webová aplikace MONITOR (monitor.statnipokladna.cz), informace z obecního úřadu a webové stránky obce.

Teoretická východiska se zabývají základními územními samosprávnými celky a rozpočtem, zejména územním rozpočtem, metodami jeho sestavování a jeho strukturou. Také se věnují územním rozpočtům České republiky, především druhovému a odvětvovému třídění, a účetním výkazům. Poslední částí je finanční analýza, cíle, zdroje dat, metody a specifika finanční analýzy, popis ukazatelů finanční analýzy, modelů BAMF a KAMF, a také soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).

Vlastní práce se nejdříve věnuje charakteristice obce Dolní Slivno. Následuje analýza rozpočtu a účetních výkazů obce. Poslední částí je finanční analýza, kde jsou zpracovány jednotlivé ukazatele autarkie, rentability, likvidity, aktivity, financování, investičního rozvoje/útlumu a produktivity. Také jsou vypočítány modely BAMF a KAMF, a SIMU.

Výsledky vlastní práce jsou shrnuty a obci Dolní Slivno jsou doporučeny další činnosti, které by měly vést ke stabilizaci, případně rozvoji hospodaření obce.

Klíčová slova: obec, hospodaření, účetní výkazy, rozpočet, územní rozpočet, příjmy, výdaje, finanční analýza

Analysis of Economy of Dolní Slivno

Abstract

The diploma thesis deals with the financial analysis of the municipality Dolní Slivno for the period 2014 to 2018. The basic sources of information are professional literature, web application MONITOR (monitor.statnipokladna.cz), information from the municipal office and the website of the municipality.

Theoretical bases deal with basic territorial self-governing units and budget, especially the territorial budget, methods of its compilation and its structure. They also deal with the territorial budgets of the Czech Republic, in particular by type and branch classification, and financial statements. The last part is financial analysis, goals, data sources, methods and specifics of financial analysis, description of financial analysis indicators, BAMF and KAMF models, as well as a set of information and monitoring indicators (SIMU).

The work first deals with the characteristics of the municipality of Dolní Slivno. The analysis of the budget and financial statements of the municipality follows. The last part is financial analysis, where are processed individual indicators of autarchy, profitability, liquidity, activity, financing, investment development / deceleration and productivity. BAMF and KAMF, and SIMU models are also calculated.

The results of the work are summarized and the municipality of Dolní Slivno is recommended for further activities that should lead to stabilization or development of the municipality's economy.

Keywords: municipality, economy, financial statements, budget, territorial budget, incomes, expenditures, financial analysis

Obsah

1 Úvod.....	14
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Metodika	15
3 Teoretická východiska	21
3.1 Základní územní samosprávný celek	21
3.2 Rozpočet.....	22
3.2.1 Územní rozpočet	22
3.2.2 Metody sestavování územních rozpočtů.....	23
3.2.3 Struktura územních rozpočtů	24
3.3 Územní rozpočty v České republice	25
3.3.1 Druhové třídění	26
3.3.2 Odvětvové třídění	27
3.3.3 Příjmy – druhové třídění	27
3.3.4 Výdaje – druhové třídění	30
3.3.5 Financování – druhové třídění	31
3.3.6 Výdaje – odvětvové třídění.....	32
3.4 Účetní výkazy.....	32
3.5 Finanční analýza.....	34
3.5.1 Cíle finanční analýzy	34
3.5.2 Zdroje dat pro finanční analýzu	35
3.5.3 Metody finanční analýzy	36
3.5.4 Specifika finanční analýzy obcí	36
3.5.5 Horizontální analýza	37
3.5.6 Vertikální analýza	38
3.5.7 Ukazatele finanční analýzy	39
3.5.8 BAMF	48
3.5.9 KAMF	49
3.5.10 SIMU	49
4 Vlastní práce	51
4.1 Obec Dolní Slivno	51
4.1.1 Charakteristika obce	51
4.1.2 Obecní úřad a samospráva	52
4.1.3 Místní program obnovy	53
4.2 Rozpočet obce	54
4.2.1 Analýza rozpočtu obce.....	54

4.2.2	Analýza příjmů obce – druhové třídění.....	57
4.2.3	Analýza výdajů obce – druhové třídění	61
4.2.4	Analýza výdajů obce – odvětvové třídění.....	64
4.3	Analýza účetních výkazů obce	65
4.3.1	Rozvaha.....	65
4.3.2	Výkaz zisku a ztráty.....	68
4.4	Finanční analýza obce	69
4.4.1	Ukazatele autarkie.....	70
4.4.2	Ukazatele rentability	70
4.4.3	Ukazatele likvidity	72
4.4.4	Ukazatele aktivity	73
4.4.5	Ukazatele financování.....	74
4.4.6	Ukazatele investičního rozvoje/útlumu.....	75
4.4.7	Ukazatele produktivity.....	76
4.4.8	BAMF	77
4.4.9	KAMF.....	77
4.4.10	SIMU.....	78
5	Závěr.....	79
6	Seznam použitých zdrojů.....	87
7	Přílohy	89

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1:	Ukazatele finanční analýzy	16
Tabulka 2:	BAMF	18
Tabulka 3:	KAMF	18
Tabulka 4:	SIMU	19
Tabulka 5:	Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů v ČR v letech 1997-2010 (v mld. Kč).....	26
Tabulka 6:	Druhové třídění příjmů	27
Tabulka 7:	Daňové příjmy - seskupení položek.....	28
Tabulka 8:	Nedaňové příjmy - seskupení položek.....	28
Tabulka 9:	Kapitálové příjmy - seskupení položek	29
Tabulka 10:	Přijaté transfery - seskupení položek	29
Tabulka 11:	Druhové třídění výdajů	30
Tabulka 12:	Běžné výdaje - seskupení položek	31
Tabulka 13:	Kapitálové výdaje - seskupení položek	31

Tabulka 14: Financování - seskupení položek.....	32
Tabulka 15: Odvětvové třídění výdajů	32
Tabulka 16: Rozvaha	33
Tabulka 17: Výkaz zisku a ztráty	33
Tabulka 18: Počet obyvatel obce Dolní Slivno	51
Tabulka 19: Vybavenost obce Dolní Slivno	51
Tabulka 20: Organizace a spolky obce Dolní Slivno	52
Tabulka 21: Počet pracovníků a jejich odpracovaných měsíců obce Dolní Slivno.....	52
Tabulka 22: Místní programy obnovy obce Dolní Slivno v letech 2015 až 2022 v mil. Kč	53
Tabulka 23: Srovnání běžného účtu a salda rozpočtu obce Dolní Slivno v tis. Kč.....	55
Tabulka 24: Daňové příjmy obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle položek)	59
Tabulka 25: Nedaňové příjmy obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč	59
Tabulka 26: Kapitálové příjmy obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč.....	59
Tabulka 27: Přijaté transfery obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč	60
Tabulka 28: Rozbor přijatých transferů obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč.....	60
Tabulka 29: Běžné výdaje obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle položek)	63
Tabulka 30: Kapitálové výdaje obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle položek)	64
Tabulka 31: Výdaje obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle skupin).....	65
Tabulka 32: Rozvaha obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 (v tis. Kč).....	66
Tabulka 33: Výkaz zisku a ztráty obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 (v tis. Kč)	68
Tabulka 34: BAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018.....	77
Tabulka 35: KAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v %	77
Tabulka 36: SIMU obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč a %	78
Tabulka 37: Výsledky finanční analýzy obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018	81
Graf 1: Struktura příjmů obcí České republiky v letech 1993 až 2014	30
Graf 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč	54
Graf 3: Struktura celkových příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč.....	55

Graf 4: Vývoj běžných příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč....	56
Graf 5: Vývoj kapitálových příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč	56
Graf 6: Struktura běžných a kapitálových příjmů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč.....	57
Graf 7: Struktura daňových příjmů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle sesk. položek).....	58
Graf 8: Vývoj přijatých transferů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč.....	61
Graf 9: Struktura běžných výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle sesk. položek).....	62
Graf 10: Struktura kapitálových výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle sesk. položek).....	63
Graf 11: Struktura výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle oddílů)	64
Graf 12: Struktura celkových aktiv a pasiv obce Dolní Slivno v letech 2014-2018.....	66
Graf 13: Struktura stálých a oběžných aktiv obce Dolní Slivno v letech 2014-2018.....	67
Graf 14: Struktura vlastního kapitálu a cizích zdrojů obce Dolní Slivno v letech 2014-2018	67
Graf 15: Struktura výnosů a nákladů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018	69
Graf 16: Vývoj výnosů, nákladů a výsledku hospodaření obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč	69
Graf 17: Vývoj ukazatelů autarkie obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a zdrojová data v Kč	70
Graf 18: Vývoj ukazatelů rentability obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč	71
Graf 19: Vývoj ukazatelů likvidity obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč	72
Graf 20: Vývoj ukazatelů aktivity obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč	73
Graf 21: Vývoj ukazatelů financování obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a zdrojová data v Kč	74
Graf 22: Vývoj ukazatelů investičního rozvoje/útlumu obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč.....	75

Graf 23: Vývoj ukazatelů produktivity obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč 76

Seznam použitých zkratk

$\emptyset CK_{\dot{u}}$	Průměrný úročený cizí kapitál	HV	Výsledek hospodaření	PH	Přidaná hodnota
$\emptyset K$	Průměrný celkový kapitál	I	Míra rozvoje/útlumu	PK	Pracovní kapitál
$\emptyset L$	Průměrný počet pracovníků	I _B	Investice brutto	PN	Provozní náklady
$\emptyset Po$	Průměrná hodnota krátkodobých pohledávek	K	Kapitál, Celková pasiva	Po	Krátkodobé pohledávky
$\emptyset Zv$	Průměrná hodnota krátkodobých závazků	KCK	Krátkodobý cizí kapitál	PP	Produktivita práce
ΔR	Přírůstek rezerv	k _{ODM}	Koeficient opatření dlouhodobého majetku	PV	Provozní výnosy
A	Autarkie hlavní činnosti	KZv	Krátkodobé závazky	P _y	Příjmy
A	Celková aktiva	L	Likvidita	r [*] _K	Míra zhodnocení celkového kapitálu
A	Aktivita	L _I	Okamžitá likvidita	ROA	Rentabilita celkových aktiv (rentabilita vloženého kapitálu)
A _{CF}	Autarkie na příjmově výdajové bázi	L _{II}	Pohotovostní likvidita	ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
A ^E	Autarkie	MONITOR	Informační portál monitor.statnipokladna.cz	ROS	Rentabilita celkových tržeb
CK	Cizí kapitál	N	Náklady	RRRS	Regionální rada regionů soudružnosti
ČSÚ	Český statistický úřad	NIP _y	Neinvestiční (provozní) příjmy	RS	Rozpočtová skladba
DSO	Dobrovolný svazek obcí	NIV _e	Neinvestiční (provozní) výdaje	SIMU	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů
EAT	Zisk po zdanění	O	Odpisy dlouhodobého majetku	SÚ	Syntetický účet
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky	OA	Oběžná aktiva	V	Výnosy
EBT	Zisk před zdaněním	ON	Osobní náklady	var _N	Variátor celkových nákladů
F	Financování	P	Produktivita práce	V _e	Výdaje
FM	Finanční majetek	PC	Pořizovací cena dlouhodobého majetku	VK	Vlastní kapitál
		Pe	Peníze a jejich ekvivalenty	ZC	Zůstatková cena dlouhodobého majetku

1 Úvod

V České republice k 1. 1. 2019 existovalo celkem 6 258 obcí. Vezme-li se v úvahu velikost obce podle počtu obyvatel, převládají zde malé obce (cca 3 500 obcí, které mají maximálně 500 obyvatel).

Každá obec České republiky zabezpečuje veřejné statky a služby pro své obyvatele, vlastní majetek a s tímto majetkem hospodáří. Finančním nástrojem, prostřednictvím něhož základní územní samosprávný celek tyto činnosti zajišťuje, je územní rozpočet.

Aby obec hospodařila se svým rozpočtem efektivně, aby byla schopna vyhodnotit svou finanční situaci a případně predikovat vývoj svého hospodaření do budoucna, měla by své financování (svůj rozpočet) řídit. K tomuto účelu pro obec slouží finanční analýza.

Cílem této diplomové práce je zpracování finanční analýzy, a to finanční analýzy malé středočeské obce Dolní Slivno, na základě této analýzy vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a rozvoj této obce.

Diplomová práce se dělí na dvě hlavní části, a to na teoretická východiska a na vlastní práci. Pokud jde o teoretická východiska, čerpající z nastudované literatury, ta se věnují základním územním samosprávným celkům. Poté se teoretická část zabývá rozpočty, a to především územními rozpočty. V návaznosti na tuto problematiku je zpracován přehled, který popisuje strukturu územních rozpočtů v České republice. Další část se věnuje účetním výkazům, které obce sestavují v rámci účetní závěrky. V neposlední řadě se teoretická východiska zabývají finanční analýzou, a to cílům finanční analýzy, zdrojům dat, ze kterých finanční analýza čerpá, a jednotlivým metodám finanční analýzy.

Druhou částí této diplomové práce je vlastní práce. Tato část diplomové práce navazuje na teoretická východiska a metodiku. Nejprve je představena obec Dolní Slivno, její občanská vybavenost, život v obci. Po seznámení se s obcí následuje podrobná analýza rozpočtu, s nímž hospodařila v letech 2014 až 2018. Poté je zpracována analýza účetních výkazů. Stěžejní součástí diplomové práce je finanční analýza, vytvořená na základě metod a ukazatelů stanovených v metodice této diplomové práce. Zjištění z vlastní práce jsou následně vyhodnocena a obci Dolní Slivno jsou předloženy návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a rozvoj.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zpracování finanční analýzy obce Dolní Slivno za období 2014 až 2018, na základě této analýzy vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a rozvoj dané obce.

Diplomová práce má několik dílčích cílů:

- A. vymezení teoretických východisek,
- B. charakteristika obce,
- C. analýza hospodaření obce,
- D. formulace závěrů a doporučení.

2.2 Metodika

Tato diplomová práce zabývající se finanční analýzou územně samosprávného celku, obce, Dolní Slivno, bude tvořena dvěma hlavními částmi, částí teoretickou a vlastní prací.

Na základě odborných knih, odborných publikací, zákonů a odborných internetových zdrojů bude naplněn první dílčí cíl, a to vymezení teoretických východisek.

Druhý dílčí cíl, charakteristika obce Dolní Slivno, bude první součástí vlastní práce. Obec Dolní Slivno zde bude stručně představena. Základními zdroji informací o obci Dolní Slivno budou webové stránky obce (www.dolnislivno.cz), osobní komunikace s pracovníky obecního úřadu a informace získané z webové aplikace MONITOR (monitor.statnipokladna.cz).

Dalším, třetím, dílčím cílem práce bude zhodnocení, jak obec Dolní Slivno hospodaří se svým rozpočtem. Analýza bude zaměřena na období 2014 až 2018. Základním zdrojem informací bude analytická část webové aplikace MONITOR, která je dostupná na webové stránce monitor.statnipokladna.cz. Z tohoto zdroje budou čerpány účetní výkazy a informace o rozpočtu obce Dolní Slivno. Druhým zdrojem budou informace od pracovníků obecního úřadu. Posledním zdrojem informací budou webové stránky obce (www.dolnislivno.cz).

Tyto zdroje budou především sloužit pro zjištění detailnějších informací o konkrétních analyzovaných záležitostech. Zpracované informace budou shromážděny do tabulek a grafů a následně vyhodnoceny. Pro hodnocení bude použito jak horizontální, tak i vertikální analýzy. V případě horizontální analýzy budou změny vyjádřeny buď absolutně (rozdílem hodnot) nebo pomocí bazického indexu (kdy základním obdobím je stanoven rok 2014). Pokud jde o vertikální analýzu, bude použito podílu položky na souhrnu položek.

Tento třetí dílčí cíl – analýzu hospodaření obce, lze rozdělit do tří částí. První částí je analýza rozpočtu, kde budou posouzeny příjmy a výdaje. Zhodnocení příjmů a výdajů se bude týkat příjmů a výdajů jako celku, bude ukázán nejen vývoj příjmů a výdajů, ale také jejich struktura. Dále bude provedena podrobnější analýza příjmů dle druhového třídění, čili analýza daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a přijatých transferů. V případě výdajů bude zpracována také detailnější analýza zaměřená jak na druhové třídění výdajů, ale také na odvětvové třídění výdajů.

Druhou částí bude analýza účetních výkazů. Konkrétně se bude jednat o analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Bude provedena jak analýza struktury těchto účetních výkazů, ale také vývoje jednotlivých položek těchto výkazů.

V třetí části budou zpracovány jednotlivé ukazatele autarkie, rentability, likvidity, aktivity, financování, investičního rozvoje/útlumu a produktivity. Dále budou vypočítány modely BAMF a KAMF a v neposlední řadě bude vytvořena soustava informativních a monitorujících ukazatelů (tzv. SIMU).

Následující tabulka 1 zobrazuje ukazatele, které budou použity ve vlastní práci. Jednotlivé ukazatele jsou převzaty od autorek Kraftové (2002) a Otrusinové a Kubíčkové (2011). U většiny ukazatelů je stanovena doporučená hodnota.

Tabulka 1: Ukazatele finanční analýzy

Název ukazatele	Vzorec	Autor	Doporučená hodnota
Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	$A = \frac{V}{N} \times 100$	Kraftová (2002)	100 %
Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	$A_{CF} = \frac{P_y}{V_e} \times 100$	Kraftová (2002)	100 %
Celková autarkie na bázi neinvestičních příjmů a výdajů	$A_{CF} = \frac{NIP_y}{NIV_e} \times 100$	Kraftová (2002)	100 %

Název ukazatele	Vzorec	Autor	Doporučená hodnota
Rentabilita celkových aktiv	$ROA = \frac{EBIT}{A}$	Otrusinová a Kubičková (2011)	maximalizace ROE>ROA
Rentabilita vlastního kapitálu	$ROE = \frac{EAT}{VK}$	Otrusinová a Kubičková (2011)	maximalizace ROE>ROA
Rentabilita tržeb	$ROS = \frac{EBT}{V}$	Otrusinová a Kubičková (2011)	maximalizace
Variátor celkových nákladů	$var_N = \frac{\frac{N_{t+1} - N_t}{N_t}}{\frac{V_{t+1} - V_t}{V_t}}$	Kraftová (2002)	1
Okamžitá likvidita	$L_I = \frac{Pe}{KZv}$	Kraftová (2002)	0,2
Pohotová likvidita	$L_{II} = \frac{Pe + Po}{KZv}$	Kraftová (2002)	1
(Čistý) pracovní kapitál	$PK = OA - KZv$	Kraftová (2002)	alespoň >1
Obrat kapitálu	$obrat\ kapitálu = \frac{V}{K}$	Otrusinová a Kubičková (2011)	maximalizace
Doba obratu pohledávek	$doba\ obratu\ pohledávek = \frac{\frac{\emptyset Po}{V}}{\frac{360}{PN}}$	Otrusinová a Kubičková (2011)	minimalizace
Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků	$poměr\ dob\ obratu = \frac{\frac{\emptyset Po}{PV}}{\frac{\emptyset Zv}{PN}}$	Kraftová (2002)	1
Míra finanční nezávislosti (stability)	$míra\ fin.\ nezáv. = \frac{VK}{K} \times 100$	Kraftová (2002)	>30 %
Míra věřitelského rizika	$míra\ věř.\ rizika = \frac{CK}{K} \times 100$	Kraftová (2002)	není
Míra oddlužování	$míra\ oddl. = \frac{HV + O + \Delta R}{\emptyset CK_u}$	Kraftová (2002)	1/délka úvěru
Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku	$k_{ODM} = \frac{\sum PC - \sum ZC}{\sum PC}$	Kraftová (2002)	není
Míra investičního rozvoje	$míra\ investičního\ rozvoje = \frac{I_B}{\sum O}$	Kraftová (2002)	není
Produktivita práce měřená pomocí přidané hodnoty	$PP = \frac{PH}{\emptyset L}$	Kraftová (2002)	maximalizace
Míra zhodnocení celkového kapitálu pomocí přidané hodnoty	$r_K^* = \frac{PH}{\emptyset K} \times 100$	Kraftová (2002)	maximalizace

A = autarkie hlavní činnosti, **V** = výnosy, **N** = náklady, **AcF** = autarkie na příjmově výdajové bázi, **P_y** = příjmy, **V_e** = výdaje, **NIP_y** = neinvestiční (provozní) příjmy, **NIV_e** = neinvestiční (provozní) výdaje, **ROA** = rentabilita celkových aktiv (rentabilita vloženého kapitálu), **EBIT** = zisk před zdaněním a úroky, **EAT** = zisk po zdanění, **EBT** = zisk před zdaněním, **varN** = variátor celkových nákladů, **N_{t+1}** = náklady v období t+1, **N_t** = náklady v období t, **V_{t+1}** = výnosy v období t+1, **V_t** = výnosy v období t, **L_I** = okamžitá likvidita, **KZv** = krátkodobé závazky, **L_{II}** = pohotová likvidita, **Pe** = peníze a jejich ekvivalenty, **Po** = krátkodobé pohledávky, **PK** = pracovní kapitál, **OA** = oběžná aktiva, **K** = kapitál (celková pasiva), **∅Po** = průměrná hodnota krátkodobých pohledávek, **PV** = provozní výnosy, **∅Zv** = průměrná hodnota krátkodobých závazků, **PN** = provozní náklady, **VK** = vlastní kapitál, **CK** = cizí kapitál, **HV** = výsledek hospodaření po zdanění, **O** = odpisy dlouhodobého majetku, **ΔR** = přírůstek rezerv, **∅CK_u** = průměrný úročený cizí kapitál, **k_{ODM}** = koeficient opotřebení dlouhodobého majetku, **PC** = pořizovací cena dlouhodobého majetku, **ZC** = zůstatková cena dlouhodobého majetku, **I_B** = investice brutto, **∑O** = oprávkvy, **PP** = produktivita práce, **PH** = přidaná hodnota, **∅L** = průměrný počet pracovníků, **rK*** = míra zhodnocení celkového kapitálu, **∅K** = průměrný celkový kapitál.

Zdroj: Kraftová, 2002; Otrusinová a Kubičková, 2011.

Také bude vytvořen model BAMF dle Kraftové (2002). Podoba tohoto modelu je ukázána v tabulce 2.

Tabulka 2: BAMF

Název ukazatele	Vzorec	Doporučená hodnota
L – likvidita	$L = \frac{FM + Po}{KCK}$	
A – aktivita	$A = \frac{\frac{\emptyset Po}{V}}{\frac{\emptyset KCK}{N}}$	
F – financování	$F = \frac{VK}{CK}$	
A ^E – autarkie	$A^E = \frac{V}{N}$	
P – produktivita práce	$P = \frac{\frac{PH}{\emptyset L}}{250}$	
I – míra rozvoje/útlumu	$I = \frac{\sum O}{I_B}$	
Celková bonita	$\frac{L + A + F + A^E + P + I}{6}$	1

L = likvidita, **FM** = finanční majetek, **Po** = krátkodobé pohledávky, **KCK** = krátkodobý cizí kapitál, **A** = aktivita, **∅Po** = průměrná hodnota krátkodobých pohledávek, **V** = výnosy, **∅KCK** = průměrný krátkodobý cizí kapitál, **N** = náklady, **F** = financování, **VK** = vlastní kapitál, **CK** = cizí kapitál, **A^E** = autarkie, **P** = produktivita práce, **PH** = přidaná hodnota, **∅L** = průměrný počet pracovníků, **I** = míra rozvoje/útlumu, **∑O** = oprávky, **I_B** = investice brutto.

Zdroj: Kraftová, 2002.

Dalším modelem, který bude ve vlastní práci použit, je model Kraftové (2002) – KAMF.

Tabulka 3 tento model představuje.

Tabulka 3: KAMF

Název ukazatele	Vzorec	1 velmi dobrý	2 dobrý	3 střední	4 špatný	5 alarmující
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	$A^E = \frac{V}{N} \times 100$	>100 %	=100 %	>90 %	>80 %	<80 %
Okamžitá likvidita	$L_I = \frac{FM}{KCK} \times 100$	40-60 %	20-40 %	>60 %	<20 %	<15 %
Obrat kapitálu	$OK = \frac{V}{\emptyset K} \times 100$	>300 %	>200 %	>100 %	>80 %	<80 %
Produktivita práce	$PP = \frac{PH}{ON} \times 100$	>200 %	>150 %	>20 %	>100 %	<100 %
Celková bonita	$\frac{\text{známka } A^E + \text{známka } L_I + \text{známka } OK + \text{známka } PP}{4}$	1 - velmi dobrý 2 - dobrý 3 - střední 4 - špatný 5 - alarmující				

A^E = autarkie, **V** = výnosy, **N** = náklady, **L_I** = okamžitá likvidita, **FM** = finanční majetek, **KCK** = krátkodobý cizí kapitál, **OK** = obrat kapitálu, **∅K** = průměrný celkový kapitál, **PP** = produktivita práce, **PH** = přidaná hodnota, **ON** = osobní náklady.

Zdroj: Kraftová, 2002.

Jako poslední bude vypočítána soustava informativních a monitorujících ukazatelů neboli SIMU. Jednotlivé ukazatele, které SIMU obsahuje, jsou znázorněny v tabulce 4.

Tabulka 4: SIMU

Číslo ukazatele	Ukazatel	Zdroj údajů		
1	Počet obyvatel	ČSÚ		
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz FIN 2-12 M	ř. 4200 (část IV. výkazu)	RS - Třída 1+2+3+4 (po konsolidaci)
3	Úroky	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - položka 5141
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - položky 8112, 8122, 8212, 8222, 8114, 8124, 8214, 8224
5	Dluhová služba celkem	Součet ukazatelů 3 a 4		
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	Podíl ukazatelů 5 a 2		
7	Průměr příjmů za poslední 4 roky	Finanční výkaz FIN 2-12 M		průměr ukazatele 2 za poslední 4 roky
8	Zadluženost	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 281, 282, 283, 289, 322, 326, 362, 451, 452, 453, 456, 457	
9	<i>Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)</i>	<i>Podíl ukazatelů 8 a 7</i>		
10	Aktiva celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - BRUTTO"	Aktiva	
11	Cizí zdroje	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	D.	
12	<i>Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)</i>	<i>Podíl ukazatelů 11 a 10</i>		
13	Oběžná aktiva	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - NETTO"	B.	
14	Krátkodobé závazky	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	D. III.	
15	<i>Celková likvidita</i>	<i>Podíl ukazatelů 13 a 14</i>		
16	Stav na bankovních účtech	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - BRUTTO"	SÚ 068, 231, 236, 241, 244	
17	Stav na bankovních účtech zřízených příspěvkových organizací	Účetní výkaz - Rozvaha příspěvkové organizace, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - BRUTTO"	SÚ 068, 241, 243, 244	součet výkazů za zřízené příspěvkové organizace

Číslo ukazatele	Ukazatel	Zdroj údajů		
18	Zadluženost zřízených příspěvkových organizací	Účetní výkaz - Rozvaha příspěvkové organizace, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 281, 289, 326, 451, 452	součet výkazů za zřízené příspěvkové organizace
ČSÚ = Český statistický úřad, RS = rozpočtová skladba, SÚ = syntetický účet				

Zdroj: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>.

Posledním dílčím cílem je zhodnocení výsledků analýzy hospodaření obce Dolní Slivno. Veškeré výsledky se porovnají s doporučenými hodnotami jednotlivých ukazatelů. Obci Dolní Slivno budou následně navrhnuty, doporučeny další činnosti, které by měly vést ke stabilizaci, případně rozvoji hospodaření obce.

3 Teoretická východiska

3.1 Základní územní samosprávný celek

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů rozlišuje základní územní samosprávné celky – obce, a vyšší územní samosprávné celky – kraje.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), ve znění pozdějších předpisů k postavení obce říká: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.*“.

Otrusinová a Kubíčková (2011) o obcích mluví jako o veřejnoprávních korporacích, které vystupují v právních vztazích svým jménem a z těchto vztahů nesou odpovědnost.

Provazníková (2015, s. 27) definuje základní územní samosprávný celek jako veřejnoprávní korporaci, která: „*má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet*“.

Rozlišuje se samostatná a přenesená působnost základních územních samosprávných celků. Samostatná, někdy také vlastní, působnost obce představuje decentralizaci veřejné správy. V případě přenesené působnosti se jedná o dekoncentraci.

Tittelbachová (2011) dělí obce podle míry přenesení působnosti, a to na obce, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem (obce III. stupně) a obce s rozšířenou působností (obce II. stupně).

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), ve znění pozdějších předpisů je obec spravována samostatně, a to pomocí zastupitelstva obce. Existují také další orgány obce, jako je rada obce, starosta, obecní úřad a také zvláštní orgány obce.

3.2 Rozpočet

Otrusinová a Kubíčková (2011) popisují municipální účetní jednotku, jako právnickou osobu, která není zřízena za účelem podnikání a tvorby zisku, ale k tomu, aby hospodárně využívala majetek, případně znalosti svých zaměstnanců.

Dle Pekové (2011) zabezpečuje územní samospráva řadu úkolů, kdy nejdůležitější úlohou územní samosprávy je zabezpečování různých druhů veřejných statků, čili úloha ekonomické povahy. Dále Peková (2011, s. 205) uvádí, že: „*Důležitým finančním nástrojem zabezpečování úkolů územní samosprávy včetně financování potřeb v lokálním a regionálním veřejném sektoru, ale i pro ovlivňování dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje v obcích, v regionu, jsou rozpočty jednotlivých článků územní samosprávy, případně další mimorozpočtové účelové fondy, které tvoří finanční systém územní samosprávy.*“.

Kraftová (2002) definuje rozpočet jako finanční plán zahrnující odhadované příjmy a odhadované výdaje, který se nejčastěji sestavuje na období jednoho roku. Rozpočet stanovuje cíle, kterých má být za toto období dosaženo.

3.2.1 Územní rozpočet

Provazníková (2015) uvádí, že na úrovni územních samosprávných celků, v rámci soustavy veřejných rozpočtů, jsou sestavovány rozpočty jak obcí, tak krajů. Těmto rozpočtům se říká územní rozpočty. Také bývají nazývány jako decentralizované peněžní fondy. V těchto decentralizovaných peněžních fondech se soustřeďují nejen příjmy získané obcí na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, ale také příjmy generované samotnou obcí v rámci vlastní činnosti. Tyto příjmy se následně rozdělují a pomocí nich se financují veřejné a smíšené statky, a to prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru.

Dle Pekové (2011, s. 214) je rozpočet: „*základem finančního hospodaření jak obcí, tak regionů v daném rozpočtovém období*“. Autorka územní rozpočet charakterizuje z různých pohledů. V prvé řadě lze územní rozpočet chápat jako decentralizovaný peněžní fond. Tento fond se tvoří a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Dalším hlediskem je hledisko účetní, to chápe územní rozpočet jako bilanci vybilancovávající příjmy a výdaje. Územní rozpočet může být také vnímán jako rozpočtový plán, na jehož základě se hospodář v rozpočtovém období. Dále územní rozpočet slouží také

jako nástroj realizace koncepce municipální politiky na úrovni územní samosprávy. Jedná se o důležitý nástroj, pomocí něhož se realizují volební programy, prosazují lokální zájmy a preference obyvatelstva daného území. A v neposlední řadě je rozpočet nástrojem financování potřeb lokálního veřejného sektoru a řízení organizací v lokálním veřejném sektoru.

Peková (2011) také uvádí, že každý územní rozpočet, ať už obce či regionu, plní důležité funkce, jako je funkce alokační, redistribuční, stabilizační. Alokační funkce znamená, že pomocí finančních prostředků v územním rozpočtu se mohou financovat různé potřeby v lokálním veřejném sektoru, respektive se mohou pomocí územních rozpočtů zabezpečovat statky. Redistribuční funkce představuje rozdělování finanční prostředků z regionálních rozpočtů do obecních rozpočtů, čímž dochází k ovlivňování udržitelného sociálně-ekonomického rozvoje v obcích na území regionů.

Potůček (2007) mimo jiné rozpočet vidí jako nástroj veřejné politiky. Díky rozpočtu může být dosaženo zkvalitnění strategického vládnutí.

3.2.2 Metody sestavování územních rozpočtů

Ochrana a kol. (2010) mluví o dané časové posloupnosti rozpočtového procesu. Zprv je rozpočet nejdříve připravován, následně musí být schválen, a nakonec je tento rozpočet spravován.

Existuje několik způsobů, jak sestavovat územní rozpočty.

Provazníková (2015) jako jeden ze způsobů sestavování územních rozpočtů uvádí takzvaný přírůstkový způsob. Obce při plánování svých výdajů vycházejí z lokální politiky a standardů poskytovaných statků a služeb. Současný rozpočet je považován za základ pro odhad rozpočtu budoucího. Municipality odhaduje meziroční změny (zohlední inflaci, demografické trendy, požadavky nové legislativy, jednorázové změny).

Dalším způsobem sestavování územních rozpočtů, dle autorky výše, je fixně limitovaný rozpočet. V tomto případě se rozpočet pro danou oblast služeb pro dané období stanoví fixně.

Provazníková (2015) uvádí také takzvaný přístup performance budgeting. Kdy obec musí porovnávat nejen, zda byly veřejné zdroje využity efektivně a hospodárně, ale také, zda bylo

dosaženo žádoucích účinků a cílů. V tomto případě má rozpočtový proces dvojí roli, zaprvé poskytuje a zohledňuje zdroje, zadruhé stanovuje kritéria a cíle výstupu.

Peková (2011), v případě sestavování územních rozpočtů, hovoří o tvorbě rozpočtu takzvaně od nuly. Tento způsob sestavování územních rozpočtů je časově náročný, vede však k vyšší efektivitě.

Autorka jako další variantu sestavování územních rozpočtů uvádí programový rozpočet. Takovéto sestavování je založeno na položkovém třídění rozpočtu.

Potůček (2007) hovoří o rozpočtech sestavovaných v současné době jako o „reaktivně sestavovaných rozpočtech. Podle tohoto autora jsou tedy rozpočty založeny na okamžité subjektivistické reakci.

3.2.3 Struktura územních rozpočtů

Provazníková (2015, s. 60): „*Ve většině zemí se rozpočet obce (kraje) zpravidla sestavuje ve dvojitým průřezu, a to běžný a kapitálový rozpočet. Oddělení běžného hospodaření od hospodaření investičního (dlouhodobého) umožňuje přehledně analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy, umožňuje analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby.*“

Autorka běžný rozpočet vysvětluje jako bilanci běžných příjmů a běžných výdajů, tyto výdaje se většinou každoročně opakují a vztahují se k danému rozpočtovanému roku. Za pomoci běžných příjmů se financují běžné (neinvestiční) potřeby, a to prostřednictvím běžných (neinvestičních) výdajů. Běžné příjmy dělí na daňové, nedaňové a přijaté transfery. Mezi daňové příjmy řadí svěřené daně, sdílené daně, místní daně a správní poplatky. Nedaňové příjmy tvoří uživatelské poplatky za služby, příjmy z pronájmu majetku, zisk z podnikání atd. Přijatými transfery mohou být běžné dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů, územních rozpočtů apod. Běžnými výdaji autorka rozumí všeobecné veřejné služby, veřejný pořádek, vzdělávání, péče o zdraví, bydlení, komunální služby atd.

Peková (2011) územní rozpočty také rozřazuje na běžné a kapitálové. Kapitálové příjmy jsou, dle autorky, jednorázové, druhově se neopakují, bývají zpravidla účelové. Kapitálové příjmy jsou určeny k financování dlouhodobých potřeb. Jedná se buď o kapitálové příjmy vlastní, nebo o příjmy z přerozdělovaných prostředků. Příjmem vlastním se například rozumí

prodej nepotřebného dlouhodobého majetku či prodej cenných papírů. Co se týče příjmů z přerozdělovaných prostředků, jedná se o takzvané transfery. Tyto dotace bývají poskytovány na financování konkrétní investice.

Dle této autorky jsou kapitálové výdaje využívány pro dlouhodobé, běžně se neopakující investiční potřeby.

Máče (2012) popisuje rozpočtovou skladbu. Rozpočtová skladba je podle tohoto autora chápána jako základní třídící standard, který je použit pro finanční operace veřejných rozpočtů.

3.3 Územní rozpočty v České republice

Územní rozpočty se považují za důležitou součást rozpočtové soustavy (Provazníková, 2015). Základem územních rozpočtů, od obnovení územní samosprávy v roce 1990, jsou městské a obecní rozpočty. Když se v roce 2001 obnovily krajské úrovně územní samosprávy, zařadily se mezi územní rozpočty také rozpočty krajů. Specifickým druhem územních rozpočtů jsou rozpočty dobrovolných svazků obcí (DSO) a rozpočty Regionálních rad regionů soudružnosti (RRRS). Postavení rozpočtu hlavního města Prahy je také specifické. Nejenže Praha plní roli města a kraje, ale Magistrát hlavního města Prahy má v regionu soudružnosti obdobnou funkci jako regionální rady.

Dále Provazníková (2015, s. 62 – s. 63) uvádí, že: „*součástí rozpočtové soustavy územních rozpočtů jsou i rozpočty příspěvkových organizací, u nichž jsou zřizovatelem obce a kraje a na jejichž rozpočty jsou tyto organizace napojeny finančním vztahem*“. Do územních rozpočtů se, dle autorky, řadí také mimorozpočtové peněžní fondy na úrovni obcí a krajů. Tyto mimorozpočtové peněžní fondy si obce a kraje zřizují samy.

Tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků v České republice upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon také stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudružnosti.

Následující tabulka 5 ukazuje vývoj příjmů a výdajů veřejných rozpočtů České republiky v letech 1997 až 2010. Tabulka také ukazuje význam územních rozpočtů v soustavě veřejných rozpočtů České republiky. Jak je z tabulky patrné, vlastní příjmy územních

rozpočtů v letech 1997 a 2010 tvořily od 19 do 25 % příjmů státního rozpočtu. V průběhu let 1997 až 2010 se vlastní příjmy zvýšily na cca dvojnásobek hodnoty roku 1997. Co se týče přijatých dotací územních rozpočtů, ty vzrostly o více jak pětinašobek roku 1997. Na rozdíl od salda státního rozpočtu vykazuje saldo územních rozpočtů v některých letech kladné hodnoty.

Tabulka 5: Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů v ČR v letech 1997-2010 (v mld. Kč)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PSR	509	537	567	586	626	705	700	762	867	923	1 026	1 064	975	1 000
VPÚR	113	125	155	146	122	146	155	166	208	215	228	250	225	234
PDÚR	34	36	40	45	73	94	147	143	127	144	144	147	172	190
VSR	525	567	597	632	694	751	809	863	923	1 021	1 092	1 084	1 167	1 157
VÚR	152	160	176	193	206	244	305	318	327	363	362	382	423	426
SSR	-16	-29	-30	-46	-68	-46	-109	-94	-56	-98	-66	-20	-192	-156
SÚR	-5	-1	+18	-2	-11	-4	+3	-9	+8	-4	+9	+15	-26	-1

SR = státní rozpočet, **ÚR** = územní rozpočty (do 2000 rozpočty obcí a okresních úřadů, od 2001 rozpočty obcí, krajů a DSO, od 2006 také rozpočty RRRS), **PSR** = příjmy SR (včetně povinného pojistného na SZ a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti), **VPÚR** = vlastní příjmy ÚR (příjmy bez transferů do ÚR), **PDÚR** = přijaté dotace ÚR, **VSR** = výdaje SR, **VÚR** = výdaje ÚR, **SSR** = saldo SR, **SÚR** = saldo ÚR.

Zdroj: Peková, 2011.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů stanovuje jednotné třídění příjmů a výdajů, neboli rozpočtovou skladbu. Dle této vyhlášky existuje několik druhů třídění, například odpovědnostní, druhové, odvětvové či nástrojové.

Máče (2012) popisuje rozpočtovou skladbu jako jednotný postup. Tento postup umožňuje sledovat příjmy, výdaje, salda hospodaření a jeho financování, a to v soustavě veřejných rozpočtů.

3.3.1 Druhové třídění

Dle Provazníkové (2015) je druhové třídění příjmů a výdajů základním tříděním. Toto třídění rozřazuje peněžní operace do tří základních okruhů, a to příjmů, výdajů a financování.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů stanovuje, že nejnižšími jednotkami druhového třídění jsou rozpočtové položky, které se seskupují do podseskupení rozpočtových položek. Podseskupení položek se seskupují do seskupení rozpočtových položek, seskupení položek do rozpočtových tříd. Zápis tohoto třídění je prováděn ve formě čtyřmístného čísla, kdy první místo čísla představuje třídu, druhé místo seskupení položek, třetí místo podseskupení položek a čtvrté místo položku.

3.3.2 Odvětvové třídění

Provazníková (2015, s. 102) uvádí, že: „z hlediska odvětvového se třídí příjmy a výdaje podle odvětví“.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů za nejnižší jednotky odvětvového třídění označuje rozpočtové paragrafy; ty se seskupují přes rozpočtové pododdíly, rozpočtové oddíly až do rozpočtových skupin. Stejně jako u druhového třídění, i odvětvové třídění je zapisováno ve formě čtyřmístného čísla. První místo představuje skupinu, druhé oddíl, třetí pododdíl a čtvrté paragraf.

Druhové a odvětvové třídění dle rozpočtové skladby, lze vnímat jako jakousi analytiku, která podrobně rozebírá peněžní operace (Máče, 2012).

3.3.3 Příjmy – druhové třídění

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, dle druhového třídění, dělí příjmy rozpočtu na čtyři třídy. Jak ukazuje tabulka 6, jedná se o daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery.

Tabulka 6: Druhové třídění příjmů

Třída	Název třídy
1	Daňové příjmy
2	Nedaňové příjmy
3	Kapitálové příjmy
4	Přijaté transfery

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Jak píše Peková (2011), rozhodující podíl na celkových příjmech rozpočtů obcí mají daňové příjmy.

Ochrana a kol. (2010) o daňových příjmech mluví jako o příjmech, které ve vyspělých zemích převládají.

Daňové příjmy se dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů dále dělí na 7 seskupení položek (tabulka 7). Jak už sám název této třídy příjmů naznačuje, mezi tyto příjmy se řadí příjmy z daní. Tyto daně do jednotlivých rozpočtů plynou pomocí takzvaného rozpočtového určení daní.

Tabulka 7: Daňové příjmy - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
11	Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů
12	Daně ze zboží a služeb v tuzemsku
13	Daně a poplatky z vybraných činností a služeb
14	Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí
15	Majetkové daně
16	Povinné pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdravotní pojištění
17	Ostatní daňové příjmy

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Druhou třídu příjmů tvoří nedaňové příjmy. Tabulka 8 představuje pět seskupení položek, které představují nedaňové příjmy.

Provazníková (2015) popisuje nedaňové příjmy jako příjmy, jejichž podíl na celkových příjmech se snižuje. Nejvyšší podíl na celkových příjmech měly nedaňové příjmy v roce 1993, kdy tento podíl představoval 24 %.

Dle Pekové (2011) 10 % příjmů rozpočtů obcí tvořily příjmy z vlastní činnosti. Pro obce České republiky jsou tedy příjmy z vlastní činnosti pouze doplňkovým příjmem.

Máče (2012) mezi nedaňové příjmy řadí například nájmy, pokuty a příjmy z poskytování služeb.

Tabulka 8: Nedaňové příjmy - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
21	Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem
22	Přijaté sankční platby a vratky transferů
23	Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy
24	Přijaté splátky půjčených prostředků
25	Příjmy sdílené s nadnárodním orgánem

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Co se týká kapitálových příjmů, ty se dělí na dvě seskupení položek. Tabulka 9 tato dvě seskupení položek představuje – prvním seskupením položek jsou především příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, druhým seskupením jsou příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.

Dle Pekové (2011) se velikost těchto příjmů odvíjí od toho, zda obce vlastní nepotřebný majetek, který by mohly prodat.

Máče (2012) mezi kapitálové příjmy řadí příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a příjmy z prodeje majetkových podílů.

Provazníková (2015) uvádí, že největší růst podílu těchto příjmů byl do roku 1999. Jednalo se však o mimořádné, jednorázové, neopakovatelné příjmy, které vznikly obchodováním s plynárenskými a energetickými akciemi. Tyto akcie obce bezúplatně získaly během druhé vlny privatizace a v letech 1998 a 1999 je obce začaly prodávat.

Tabulka 9: Kapitálové příjmy - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
31	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy
32	Příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Poslední třídou příjmů jsou přijaté transfery. Jak je vidět i z tabulky 10, přijaté transfery se dělí na neinvestiční a investiční.

Peková (2011) představuje neinvestiční přijaté transfery jako dotace na financování provozních, neinvestičních potřeb. V případě investičních dotací se jedná o dotace, které mají charakter kapitálové dotace.

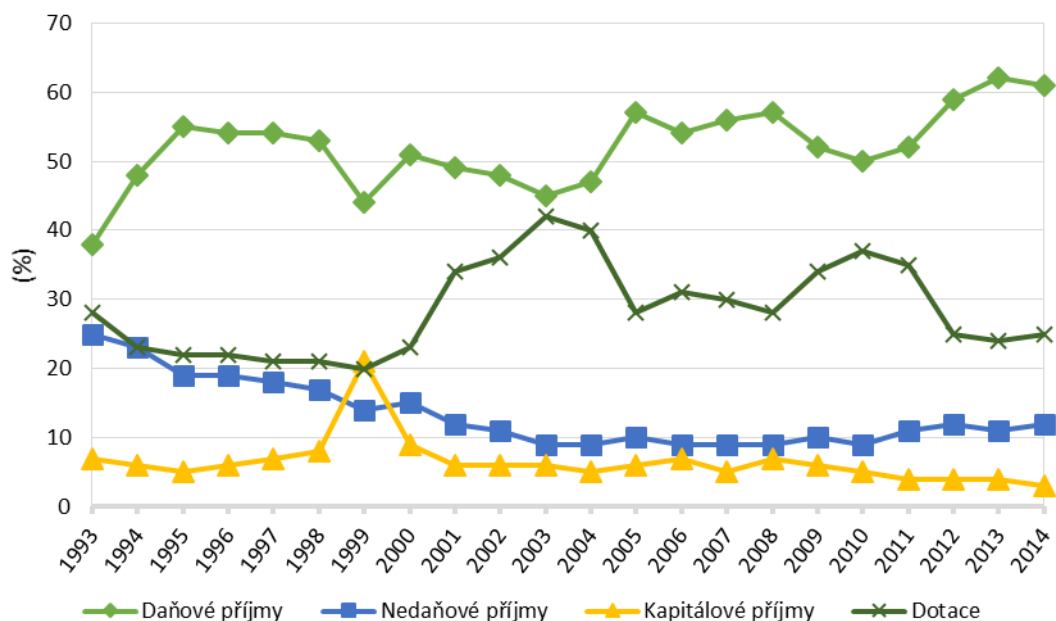
Tabulka 10: Přijaté transfery - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
41	Neinvestiční přijaté transfery
42	Investiční přijaté transfery

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Provazníková (2015) velikost a vývoj jednotlivých tříd příjmů obcí shrnuje pomocí následujícího grafu. Graf 1 zobrazuje třídy příjmů od roku 1993 do roku 2014. Z grafu je patrný velký význam pro obce v podobě daňových příjmů a také přijatých transferů. Naopak podíl nedaňových a kapitálových příjmů, zejména v posledních letech sledovaného období, je velmi nízký.

Graf 1: Struktura příjmů obcí České republiky v letech 1993 až 2014

Zdroj: Provazníková, 2015, vlastní zpracování.

3.3.4 Výdaje – druhové třídění

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů výdaje rozpočtu, dle druhového třídění, dělí do dvou tříd. Tabulka 11 ukazuje, že se jedná o výdaje běžné a kapitálové.

Ochraňa a kol. (2010) třídění výdajů na běžné a kapitálové vidí jako výdaje, pomocí nichž vláda realizuje své cíle. To, jaké jsou proporce mezi běžnými a kapitálovými výdaji, vypovídá o tom, jak vláda uvažuje o budoucím vývoji společnosti z pohledu strategického řízení.

Provazníková (2015) sledovala vývoj běžných a kapitálových výdajů v letech 1993 až 2014. Běžné výdaje tvoří okolo 70 % celkových výdajů obcí.

Peková (2011) k běžným a kapitálovým výdajům uvádí, že neustále rostou, a to v průměru o 5 %. Také dodává, že se tempo růstu kapitálových výdajů obcí zvýšilo v roce 2009, kdy obce začaly pořizovat investice, především do stavebních částí.

Tabulka 11: Druhové třídění výdajů

Třída	Název třídy
5	Běžné výdaje
6	Kapitálové výdaje

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Běžné výdaje se dělí na devět seskupení položek. Tabulka 12 představuje, o jaké seskupení položek se jedná.

Provazníková (2015) za objemově největší běžné výdaje označuje nákupy vody, paliv, energie, služeb a ostatní nákupy.

Tabulka 12: Běžné výdaje - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
50	Platy a podobné a související výdaje
51	Neinvestiční nákupy a související výdaje
52	Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům
53	Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní
54	Neinvestiční transfery obyvatelstvu
55	Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí
56	Neinvestiční půjčené prostředky
57	Neinvestiční převody Národnímu fondu
58	Ostatní neinvestiční výdaje

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Na rozdíl od výdajů běžných se kapitálové výdaje dělí, jak je vidět v tabulce 13, pouze do šesti seskupení položek.

Peková (2011) ve své knize píše, že největší podíl na kapitálových výdajích mají investiční nákupy a související výdaje.

Tabulka 13: Kapitálové výdaje - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
61	Investiční nákupy a související výdaje
62	Nákup akcií a majetkových podílů a vklady do fondů a ústavů
63	Investiční transfery
64	Investiční půjčené prostředky
67	Investiční převody Národnímu fondu
69	Ostatní kapitálové výdaje

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.5 Financování – druhové třídění

K financování Peková (2011, s. 412) píše následující: „*Jde o operace, které zabezpečují financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření a jeho zhodnocení v rámci finančního investování apod.*“.

Dle Provazníkové (2015) má financování zvláštní postavení, operace nejsou peněžním tokem, avšak stavové.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů člení financování do pěti seskupení položek (tabulka 14).

Tabulka 14: Financování - seskupení položek

Seskupení položek	Název seskupení položek
81	Financování z tuzemska
82	Financování ze zahraničí
83	Pohyby na účtech pro financování nepatřící na jiné financující položky
84	Aktivní financování z jaderného účtu a účtu rezervy důchodového pojištění
89	Opravné položky k peněžním operacím

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.6 Výdaje – odvětvové třídění

Jak píše Provazníková (2015, s. 195): „*Srozumitelnější a lépe popisující strukturu výdajů územních rozpočtů je funkční členění výdajů – odvětvové třídění*“.

Toto třídění (Peková, 2011) člení výdaje podle odvětví (účelu použití, funkcí). Odvětvové třídění dělí výdaje na šest skupin (tabulka 15).

Dle Ochrany a kol. (2010) vypovídá toto třídění o veřejné a rozpočtové politice, o jejím zaměření.

Tabulka 15: Odvětvové třídění výdajů

Skupina	Název skupiny
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3	Služby pro obyvatelstvo
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5	Bezpečnost státu a právní ochrana
6	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

3.4 Účetní výkazy

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů představuje pět výkazů, ze kterých se skládá účetní závěrka obcí. Jedná

se o rozvahu (bilanci), výkaz zisku a ztráty, přílohu, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Dle Máče (2013) rozvaha porovnává majetek účetní jednotky s jejím kapitálem. Co se týče majetku, jedná se o v účetní jednotce používané hospodářské a peněžní prostředky, čili aktiva. Kapitál představuje dluhy vůči vlastníkům a věřitelům, tedy pasiva. Tabulka 16 představuje hlavní části rozvahy.

Tabulka 16: Rozvaha

AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM
Stálá aktiva	Vlastní kapitál
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>Jmění účetní jednotky a upravující položky</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>Fondy účetní jednotky</i>
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>Výsledek hospodaření</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	
Oběžná aktiva	Cizí zdroje
<i>Zásoby</i>	<i>Rezervy</i>
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	<i>Dlouhodobé závazky</i>
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	<i>Krátkodobé závazky</i>

Zdroj: Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.

Výkaz zisku a ztráty Máče (2013) definuje jako výkaz, který obsahuje výnosy a náklady účetní jednotky, a následně také výsledek hospodaření (tabulka 17).

Tabulka 17: Výkaz zisku a ztráty

VÝNOSY CELKEM	NÁKLADY CELKEM
Výnosy z činnosti	Náklady z činnosti
Finanční výnosy	Finanční náklady
Výnosy z transferů	Náklady na transfery
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	Daň z příjmů
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před zdaněním	
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ běžného ÚO	

Zdroj: Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 68) definují přehled o peněžních tocích jako výkaz, který: „*podává informace o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků za určité období*“. Někdy je tento výkaz označován také jako výkaz cash flow.

Dle Vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění

pozdějších předpisů přehled o změnách vlastního kapitálu rozpisuje položku rozvahy „C. Vlastní kapitál“.

Příloha (Otrusinová, Kubíčková, 2011) slouží účetní jednotce k vysvětlení či doplnění informací ostatních částí účetní závěrky.

3.5 Finanční analýza

Otrusinová a Kubíčková (2011) charakterizují finanční analýzu jako specifickou složku finančního řízení. Finanční analýza při řízení podnikatelských subjektů dodává důležité a nezastupitelné informace, a to informace o jednotlivých stránkách finanční situace.

Máče (2013) o finanční analýze hovoří jako o metodě, díky níž lze vzájemně porovnávat získané údaje. Tímto se může rozšiřovat vypovídací schopnost těchto údajů, kdy následně mohou sloužit jako cílové hodnoty, kterých chce účetní jednotka dosáhnout.

Kraftová (2002, s. 24) ve své knize píše: „*Při řízení ekonomického subjektu – soukromého podniku, municipální firmy – je nutné využívat informace týkající se těch stránek činnosti, které mají být řízeny.*“. Autorka dále charakterizuje finanční analýzu jako poměrně propracovanou součást finančního řízení.

Aby došlo ke zkvalitnění hospodaření územní samosprávy a aby se zvýšila alokační efektivnost omezených finančních prostředků územní samosprávy, je dle Pekové (2011) nutné analyzovat a kontrolovat hospodaření. Používání finanční analýzy na úrovni každého subjektu územní samosprávy je významné pro zkvalitnění finančního rozhodování. Finanční analýza nejen analyzuje minulé hospodaření, ale i odhaluje pozitivní a negativní determinanty, které toto hospodaření ovlivnily. Kvalitní finanční analýzou by měl být nastíněn směr, jak odstranit negativní faktory hospodaření územní samosprávy, také by mělo dojít k podpoře faktorů pozitivních. Z provedené analýzy by měla vzejít doporučení finanční strategie v následujícím období.

3.5.1 Cíle finanční analýzy

Otrusinová a Kubíčková (2011) uvádí tři úrovně cílů, které by měla finanční analýza plnit. Prvním cílem je rozšíření, doplnění a zjednodušení údaje o procesech v podniku. Údaje jsou poskytovány zejména pomocí finančních výkazů za minulé období. Finanční analýza má tedy v prvé řadě funkci deskripční. Druhým cílem, respektive funkcí, je funkce explanační,

neboli valuační. V tomto případě by finanční analýza měla umožnit srovnání s jinými subjekty, či s průměrnými hodnotami za obor, odvětví, celé národní hospodářství. Tímto by měla umožnit hodnocení finanční situace. Třetím cílem/funkcí je predikční funkce. Cílem je tedy odhadnout vývoj procesů v budoucích obdobích. Toto je umožněno pomocí zjištěných hodnot ukazatelů, souvislostí a vývojových trendů.

Kraftová (2002, s. 25) ve své knize představuje téměř podobné cíle jako předchozí autorka. „*Cílem finanční analýzy je zpravidla: posouzení dosavadního cíle vývoje firmy a poskytnutí informací pro rozhodnutí do budoucna, rozbor možných variant dalšího vývoje a výběr nejvhodnější varianty, porovnání výsledků různých firem (zpravidla v zájmu srovnatelnosti jednoho oboru), zpracování informací pro hodnocení firmy vnějšími partnery, věřiteli i vlastníky.*“

Robinson a kol. (2009) uvádí, že při finanční analýze je nezbytné jasně určit a pochopit konečný cíl a kroky potřebné k dosažení tohoto cíle. Kromě toho musí analytik vědět, kde najít relevantní data, jak je zpracovat a zanalyzovat (jinými slovy, vědět typické otázky, které je potřeba při interpretaci dat řešit), a následně z nich vytvořit závěry.

3.5.2 Zdroje dat pro finanční analýzu

Jak píše Růčková (2015), pro úspěšnost finanční analýzy musí být získané informace nejen kvalitní, ale také komplexní.

Kovanicová a Kovanic (1998) rozdělují zdroje, ze kterých pochází data pro finanční analýzu do tří skupin: finanční informace, kvantifikovatelné nefinanční informace a nekvantifikovatelné informace.

Otrusinová a Kubíčková (2011) uvádí, že základními zdroji dat pro finanční analýzu jsou účetní výkazy. Jedná se o rozvahu, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu. Dalším zdrojem jsou informace obsažené v příloze k účetní závěrce.

Dle Kraftové (2002) nejsou informace a data totožné. Pouze věci znalý uživatel je schopen vytěžit z různých dat informace. Je nutné vhodně zvolit hodnotu (například nominální versus současná hodnota), poté analytik získá takové informace, které sníží jeho neurčitost, neznalost situace, ve které se nachází.

3.5.3 Metody finanční analýzy

Kraftová (2002) rozlišuje finanční analýzu ze dvou hledisek, a to z hlediska způsobu práce s daty a z hlediska času. Autorka z hlediska způsobu práce s daty rozlišuje finanční analýzu na analýzu fundamentální, technickou, kauzální a komparační; z hlediska času dělí finanční analýzu na analýzu ex post a analýzu ex ante.

Kraftová (2002) fundamentální analýzu popisuje jako finanční analýzu, která má pragmatický a heuristický charakter. Při této analýze zpracovatel využívá svých zkušeností, intuice a expertních odhadů. Analýza se využívá při velkých změnách podmínek. Máče (2013) charakterizuje fundamentální analýzu jako rozbor údajů, jejichž zdrojem je finanční účetnictví. Mezi fundamentální analýzu patří poměrové ukazatele či analýza soustavy ukazatelů.

Máče (2013, s. 420) tuto technickou analýzu specifikuje jako: „*hodnocení položek účetních výkazů či účtů, aniž bychom znali jejich ekonomický obsah a význam*“. Tuto analýzu Kraftová (2002) představuje jako analýzu, jež je založena na matematicko-statistických metodách. Řadí se sem vertikální a horizontální analýza.

Kauzální finanční analýza dle Kraftové (2002) hodnotí příčinně důsledkové vazby mezi jevy. Metodou, která je z tohoto hlediska významná, jsou pyramidální rozklady ukazatelů. Co se týče finanční analýzy komparační, jde o analýzu, která zpravidla doplňuje analýzu technickou. Komparace může být založena jak na srovnání se standardními hodnotami ukazatelů, tak na srovnávací bázi.

Finanční analýza ex post (Kraftová, 2002) se orientuje retrospektivně – základem je analýza minulých dat. Kdežto analýza ex ante se zaměřuje na budoucnost.

3.5.4 Specifika finanční analýzy obcí

Otrusinová a Kubičková (2011) uvádí, že finanční analýza je pro každý subjekt, ať už veřejný či soukromý, velmi důležitým nástrojem, který hodnotí úspěšnost finančního řízení. Finanční analýza ve veřejném sektoru však nese určitá specifika. Organizace veřejného sektoru mají základní pilíř financování – rozpočet, ale také mají možnost vykonávat takzvanou doplňkovou činnost. Tato činnost musí být realizována jako zisková a poté musí být využívána jako podpora hlavní činnosti.

Autorka dále zdůrazňuje, že u neziskově orientovaných organizací je důležité měřit úspornost vynaložených nákladů k požadovanému výstupu. Posuzovat výkonnost je tedy nutné vzhledem k poslání neziskové organizace a nadefinovaným cílům. Ukazatele, které jsou využívány v soukromém sektoru, je tedy vhodné upravit pro potřeby dané organizace.

Hlavním cílem neziskových organizací není maximalizace zisku, avšak zejména samofinancování, minimalizace vynaložených prostředků a maximalizace účinku. Samofinancováním se myslí situace, kdy je obec schopna své náklady (výdaje) pokrýt ze svých výnosů (příjmů). Ukazatele rentability, které jsou velmi významnou součástí finanční analýzy v soukromém sektoru, u obcí tedy ztrácí na významu.

3.5.5 Horizontální analýza

Jak uvádí Sedláček (2011), tato analýza vychází přímo z dat získaných z účetních výkazů.

Otrusinová a Kubíčková (2011) tuto analýzu také nazývají analýzou trendovou. Metodou lze popsat změny hodnot jednotlivých položek v čase. Existuje několik způsobů, jak lze tyto změny vyjádřit.

Změny lze zobrazit absolutně. V tomto případě se jedná o rozdíl mezi hodnotami položek, které po sobě následují. Výsledkem je zjištění, o kolik se hodnota položky zvýšila či snížila oproti předchozímu období. Vzorec pro absolutní vyjádření změny je následující:

$$Ukazatel_{i+1} - Ukazatel_i, \quad (1)$$

kde i je označení období (např. rok).

Druhým způsobem, jak je možné vyjádřit změny, je v procentech. Výpočtem lze zjistit procentuální zvýšení hodnoty ukazatele oproti předchozímu období. Vzorec pro vyjádření změny v procentech je následující:

$$Změna \text{ v } \% = \frac{Ukazatel_{i+1} - Ukazatel_i}{Ukazatel_i} \times 100, \quad (2)$$

kde i je označení období (např. rok).

Třetím způsobem vyjádření změny je, dle této autorky, vyjádření pomocí indexů. V tomto případě se porovnávají absolutní hodnoty údajů z jednotlivých období. Vzorec pro změnu vyjádřenou pomocí indexů je následující:

$$Index = \frac{Ukazatel_{i+1}}{Ukazatel_i} \quad (v \% = \times 100), \quad (3)$$

kde i je označení období (např. rok).

V případě indexů se používají dva způsoby, jak indexy počítat. První variantou jsou indexy řetězové, které srovnávají hodnotu položky s předchozím obdobím. Vzorec řetězového indexu lze zapsat takto:

$$Index \text{ řetězový} = \frac{Ukazatel_{i+1}}{Ukazatel_i} \quad (v \% = \times 100), \quad (4)$$

kde i je označení období (např. rok).

V případě bazického indexu se jedná o srovnání s určeným/základním obdobím (většinou to bývá první období, někdy je však vhodné zvolit jiné základní období. Vzorec bazického indexu lze zapsat takto:

$$Index \text{ bazický} = \frac{Ukazatel_{i+1}}{Ukazatel_{0,event. n}} \quad (v \% = \times 100), \quad (5)$$

kde i je označení období (např. rok),
 n je označení základního období.

3.5.6 Vertikální analýza

Kislingerová (2005, s. 15) představuje vertikální analýzu jako analýzu, která jednotlivé položky finančních výkazů vztahuje k nějaké veličině.

Dle Otrusínové a Kubíčkové (2011, s. 93) může být tato analýza také nazvána analýzou strukturální. „Tato metoda slouží pro kvantifikaci podílu jedné složky na celku, např. jedné položky aktiv na celkovém objemu aktiv, jedné položky nákladů na celkovém objemu nákladů, popř. výnosů atd. Zkoumá tedy složení, tj. strukturu jevů v jediném období.“

$$\text{Podíl položky } P_i = \frac{B_i}{\sum B_i} \times 100, \quad (6)$$

kde P_i je podíl i-té položky (v %),
 B_i - velikost i-té položky,
 $\sum B_i$ - souhrn položek (souhrnná položka),
 i - pořadové číslo položky v intervalu 0 – n (kde n je počet položek).

3.5.7 Ukazatele finanční analýzy

Kraftová (2002) navrhuje strukturovaný soubor ukazatelů finanční analýzy municipální firmy. Do tohoto souboru autorka řadí ukazatele autarkie, rentability, aktivity, produktivity, investičního rozvoje/útlumu, financování a likvidity. Je jen na konkrétní municipální firmě, které oblasti jsou pro ni relevantní. Zároveň municipální firma volí vhodné ukazatele, které ji informují o míře dosažených cílů, o silných a slabých stránkách finančního řízení, či o případném ohrožení v letech budoucích.

3.5.7.1 Ukazatele autarkie

Prvním ukazatelem, který Kraftová (2002) uvádí, je ukazatel autarkie. Tímto ukazatelem lze zjistit, jaká je míra soběstačnosti municipální firmy. Otrusinová a Kubíčková (2011) tento ukazatel považují za typický pro municipální sféru. Výpočty ukazatele autarkie dle Kraftové (2002) jsou uvedeny níže.

Prvním je *autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů*:

$$A_{HV-H\check{C}} = \frac{V_{H\check{C}}}{N_{H\check{C}}} \times 100, \quad (7)$$

kde A_{HV} je autarkie hlavní činnosti na nákladově výnosové bázi,
 $V_{H\check{C}}$ - výnosy z hlavní činnosti,
 $N_{H\check{C}}$ - náklady hlavní činnosti,
 (doporučená hodnota: 100 %).

Druhým je *celková autarkie na bázi příjmů a výdajů*:

$$A_{CF} = \frac{P_y}{V_e} \times 100, \text{ resp. } A_{CF} = \frac{NIP_y}{NIV_e} \times 100, \quad (8)$$

kde A_{CF} je autarkie na příjmově výdajové bázi celkem,
 P_y - příjmy,
 V_e - výdaje,

NIP_y - neinvestiční (provozní) příjmy,
NIV_e - neinvestiční (provozní) výdaje,
(doporučená hodnota: 100 %).

3.5.7.2 Ukazatele rentability

Dle Kislingerové (2005) patří ukazatele rentability k nejsledovanějším ukazatelům v soukromém sektoru, jelikož informují o tom, jakého efektu bylo dosaženo vloženým kapitálem.

Sedláček (2011) mezi ukazatele rentability mimo jiné řadí rentabilitu celkových vložených aktiv (ROA), rentabilitu vlastního kapitálu (ROE), rentabilitu vloženého kapitálu (ROI), rentabilitu dlouhodobých zdrojů (ROCE) a rentabilitu tržeb (ROS). Všechny tyto ukazatele však vychází z dosaženého zisku podnikáním.

Otrusinová a Kubíčková (2011) ve své knize představují rentabilitu vlastního kapitálu, rentabilitu celkových aktiv, rentabilitu tržeb a rentabilitu dlouhodobě investovaného kapitálu.

Co se týče *rentability vloženého kapitálu (ROA)*, lze ji podle autorky vyjádřit takto:

$$ROA = \frac{EBIT}{A}, \quad (9)$$

kde ROA je rentabilita vloženého kapitálu/rentabilita celkových aktiv,
EBIT - zisk před zdaněním a úroky,
A - celková aktiva,
(doporučená hodnota: maximalizace).

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) vypadá následovně:

$$ROE = \frac{EAT}{VK}, \quad (10)$$

kde ROE je rentabilita vlastního kapitálu,
EAT - zisk po zdanění,
VK - vlastní kapitál,
(doporučená hodnota: maximalizace).

Pokud jde o *rentabilitu celkových tržeb (ROS)*, její vzorec je představen níže:

$$ROS = \frac{EBT}{V}, \quad (11)$$

kde ROS je rentabilita celkových tržeb,
 EBT - zisk před zdaněním,
 V - výnosy celkem,
 (doporučená hodnota: maximalizace).

Jak již však bylo psáno výše, zisk není pro obec hlavním cílem (Kraftová, 2002). Obec ale může provozovat také doplňkovou činnost, u které hlavním cílem dosažení zisku je. Existuje tedy několik ukazatelů, které lze v rámci analýzy rentability využít.

Prvním ukazatelem je *rentabilita nákladů doplňkové činnosti*:

$$r_{ND\check{c}} = \frac{HV_{D\check{c}}}{N_{D\check{c}}} \times 100, \quad (12)$$

kde $r_{ND\check{c}}$ je rentabilita nákladů doplňkové činnosti,
 $HV_{D\check{c}}$ - hospodářský výsledek doplňkové činnosti,
 $N_{D\check{c}}$ - náklady doplňkové činnosti,
 (doporučená hodnota: maximalizace).

Druhým ukazatelem je *míra pokrytí z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti*:

$$Z'' = \frac{zisk_{D\check{c}}}{ztráta_{H\check{c}}} \times 100, \quad (13)$$

(!) Pokud je hospodářský výsledek hlavní činnosti roven nule, ukazatel nelze kvantifikovat.

kde Z'' je míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti,
 $zisk_{D\check{c}}$ - hospodářský výsledek doplňkové činnosti implicitně v kladné hodnotě,
 $ztráta_{H\check{c}}$ - hospodářský výsledek z hlavní činnosti v záporné hodnotě.

Třetím ukazatelem je *rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti*:

$$r_{CF-D\check{c}} = \frac{CF_{D\check{c}}}{NIPy_{D\check{c}}} \times 100 = \frac{(HV + O + \Delta R)_{D\check{c}}}{NIPy_{D\check{c}}} \times 100, \quad (14)$$

kde $r_{CF-D\check{c}}$ je cash flow rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti,
 $CF_{D\check{c}}$ - tok hotovosti z doplňkové činnosti (zjednodušený),
 $NIPy_{D\check{c}}$ - neinvestiční (provozní) příjmy z doplňkové činnosti,
 $HV_{D\check{c}}$ - hospodářský výsledek z doplňkové činnosti,
 $O_{D\check{c}}$ - odpisy dlouhodobého majetku využívaného pro doplňkovou činnost,

$\Delta R_{D\check{c}}$ - přírůstek rezerv z doplňkové činnosti (rozdíl mezi vytvořenými a zúčtovanými rezervami v období),
(doporučená hodnota: maximalizace).

Čtvrtým ukazatelem je *haléřový ukazatel nákladovosti výnosů doplňkové činnosti ve vztahu k ψ* :

$$HUN = \frac{N_{D\check{c}}}{V_{D\check{c}}}, \quad (15)$$

kde HUN je haléřový ukazatel nákladovosti,
 $N_{D\check{c}}$ - náklady na doplňkovou činnost,
 $V_{D\check{c}}$ - výnosy z doplňkové činnosti,
 ψ - lomový faktor = 0,6180339,
(doporučená hodnota: $HUN - \psi \Rightarrow$ minimalizace).

Pátým ukazatelem je *variátor celkových nákladů*. Tento ukazatel představuje vztah mezi dynamikou vývoje celkových nákladů a dynamikou vývoje celkových výnosů. Je-li hodnota variátoru vyšší než jedna, jde především o inflační ekonomiku, kdy je nutné zvýšit uživatelský poplatek či získat větší neinvestiční dotace. V případě hodnot variátoru menší než jedna, lze uživatelský poplatek snížit či nepožadovat tolik dotací. V tomto případě je možné také zvýšit rozsah produkce.

$$var_N = \frac{\frac{N_{t+1} - N_t}{N_t}}{\frac{V_{t+1} - V_t}{V_t}}, \quad (16)$$

kde var_N je variátor nákladový,
 N_{t+1} - náklady celkem v období t+1,
 N_t - náklady celkem v období t,
 V_{t+1} - výnosy celkem v období t+1,
 V_t - výnosy celkem v období t.

Posledním ukazatelem rentability je *rendita*:

$$rendita = \frac{\sum_{i=1}^n D_i}{VK}, \quad (17)$$

kde D jsou dividendy,
 VK - vlastní kapitál.

3.5.7.3 Ukazatele likvidity

Sedláček (2011) ukazatele likvidity představuje jako ukazatele, které ukazují, jakou má podnik schopnost dostát svým závazkům. Likvidita tedy představuje všechny likvidní prostředky, které podnik drží, aby uhradil své splatné závazky.

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 116) k ukazatelům likvidity uvádí následující: „*ukazatele likvidity lze vypočítávat shodně jako u podnikatelských subjektů a také tak interpretovat*“.

Kraftová (2002) představuje tři druhy likvidity, a to likviditu okamžitou, likviditu pohotovou a pracovní kapitál pro určení disponibilních operačních prostředků.

Vzorec *okamžité likvidity* je následující:

$$L_I = \frac{Pe}{KZv}, \quad (18)$$

kde L_I je okamžitá likvidita,
 Pe - peníze a jejich ekvivalenty (tj. včetně termínovaných vkladů a v krátké době obchodovatelných cenných papírů),
 KZv - krátkodobé závazky,
(doporučená hodnota: cca 0,2).

Szarowská a kol. (2018, s. 39) popisují okamžitou likviditu jako ukazatel, který: „*zachycuje schopnost obce hradit své krátkodobé závazky s využitím finančního majetku*“.

Vzorec *pohotové likvidity* je následující:

$$L_{II} = \frac{Pe + Po}{KZv}, \quad (19)$$

kde L_{II} je rychlá likvidita,
 Pe - peníze a jejich ekvivalenty (tj. včetně termínovaných vkladů a v krátké době obchodovatelných cenných papírů),
 Po - pohledávky, a to krátkodobé pohledávky,
 KZv - krátkodobé závazky,
(doporučená hodnota: cca 1).

Vzorec *pracovního kapitálu*, respektive *čistého pracovního kapitálu*:

$$PK = OA - KZv, \quad (20)$$

kde PK je pracovní kapitál (čistý pracovní kapitál),

OA - oběžná aktiva,
KZv - krátkodobé závazky.

3.5.7.4 Ukazatele aktivity

Dalšími ukazateli finanční analýzy jsou ukazatele aktivity. Kislingerová (2005) ve své knize uvádí, že ukazatele aktivity slouží především ke změření využitelnosti aktiv podniku.

Otrusinová a Kubíčková (2011) pod ukazatele aktivity, v případě obcí, řadí obrat kapitálu, míru vázanosti stálých aktiv na výnosech (rychlost obratu stálých aktiv), dobu obratu pohledávek, poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků a v neposlední řadě rychlost obratu zásob (pokud jsou významnou položkou). Autorky se výčtem těchto ukazatelů shodují s Kraftovou (2002).

Vzorec pro *obrat kapitálu* je následující:

$$\text{obrat kapitálu} = \frac{V}{K}, \quad (21)$$

kde V jsou výnosy celkem,
K - kapitál, celková pasiva,
(doporučená hodnota: maximalizace).

Vzorec pro *míru vázanosti fixních aktiv na výnosech* je následující:

$$\text{míra vázanosti FA na výnosech} = \frac{FA}{V}, \quad (22)$$

kde FA je hodnota fixních aktiv v zůstatkové ceně,
V - výnosy celkem.

Vzorec *doby obratu pohledávek* je následující:

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\emptyset P_o}{\frac{V}{360}}, \quad (23)$$

kde V jsou celkové výnosy za rok ($V/360$ – jednodenní výnosy),
 $\emptyset P_o$ - průměrná hodnota pohledávek,
(doporučená hodnota: minimalizace).

Dalším je vzorec *poměru dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků*:

$$\text{poměr dob obratu} = \frac{\frac{\emptyset P_o}{PV}}{\frac{\emptyset Z_v}{PN}}, \quad (24)$$

kde $\emptyset P_o$ je průměrná hodnota krátkodobých pohledávek,
 $\emptyset Z_v$ – průměrná hodnota krátkodobých závazků,
 PV – provozní výnosy celkem (za rok),
 PN – provozní náklady celkem (za rok),
 (doporučená hodnota: cca 1).

Poslední vzorec ukazatelů aktivity, *rychlost obratu zásob*, vypadá takto:

$$\text{rychlost obratu zásob} = \frac{N}{\emptyset Z_s}, \quad (25)$$

kde N jsou celkové náklady za rok,
 Z_s – průměrná hodnota zásob,
 (doporučená hodnota: maximalizace).

3.5.7.5 Ukazatele financování

Ukazatele financování (Kraftová, 2002), které jsou v soukromém sektoru jedny z nejvýznamnějších, mají u municipálních firem odlišnou pozici. Hlavním zdrojem financování obcí jsou alokované veřejné prostředky, vlastní zdroje převažují nad dluhy. Co se týče dluhů, převažují spíše závazky krátkodobé, čili závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, zdravotním pojišťovnám atd.

Prvním ukazatelem financování je *míra finanční nezávislosti (stability)*:

$$\text{míra finanční nezávislosti} = \frac{VK}{K} \times 100, \quad (26)$$

kde VK je vlastní kapitál,
 K – celkový kapitál,
 (doporučená hodnota: >30 %, respektive >50 %).

Druhým ukazatelem financování je *míra věřitelského rizika*:

$$\text{míra věřitelského rizika} = \frac{CK}{K} \times 100, \quad (27)$$

kde K je stav kapitálu,
 CK – stav cizího kapitálu.

Třetím ukazatelem je *míra oddlužování*. Ukazatel přináší obraz o schopnosti municipální firmy tvořit peněžní prostředky na zaplacení dluhu:

$$\text{míra oddlužování} = \frac{CF}{\emptyset CK} =, \text{ resp. } \frac{CF}{\emptyset CK_{\dot{u}}} = \frac{HV + O + \Delta R}{\emptyset CK_{\dot{u}}}, \quad (28)$$

kde CF je vygenerovaný tok hotovosti období,
 CK - stav (resp. průměrný stav) cizího kapitálu,
 CK_ū - úročený cizí kapitál, tj. zpravidla bankovní úvěry,
 HV - hospodářský výsledek celkem,
 O - odpisy dlouhodobého majetku celkem,
 ΔR - přírůstek rezerv (z doplňkové činnosti), tj. rozdíl mezi vytvořenými a zúčtovanými rezervami v období,
 (doporučená hodnota: 1/délka úvěru).

Posledním ukazatelem financování je *síla finanční páky (míra zadluženosti vlastního kapitálu)*:

$$F_{FL} = 1 + \frac{CK}{VK}, \quad (29)$$

kde FFL je síla finanční páky,
 CK – cizí kapitál,
 VK – vlastní kapitál.

3.5.7.6 Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 116) popisují ukazatele investičního rozvoje/útlumu jako „*ukazatele, které charakterizují stav a hospodaření s dlouhodobým majetkem. Zaměřují se především na míru opotřebení dlouhodobého majetku a podíl odpisů na financování investičních aktivit.*“.

Kraftová (2002) zdůrazňuje, jaký mají ukazatele investičního rozvoje/útlumu, na rozdíl od soukromého sektoru, význam. Jelikož u obcí nefungují pravidla tržního mechanismu, je vhodné zjišťovat, kolik má obec majetku a jaká je jeho kvalita. Majetek totiž přináší tvorbu veřejných produktů.

Prvním ukazatelem investičního rozvoje/útlumu je *koeficient opotřebení dlouhodobého majetku*:

$$k_{ODM} = \frac{\sum PC - \sum ZC}{\sum PC} = 1 - \frac{\sum ZC}{\sum PC}, \quad (30)$$

kde $\sum PC$ je souhrn pořizovacích (vstupních) cen dlouhodobého majetku,
 $\sum ZC$ - souhrn zůstatkových cen dlouhodobého majetku.

Druhým ukazatelem je *míra investičního rozvoje*:

$$\text{míra investičního rozvoje} = \frac{I_B}{O}, \text{ resp. } \frac{I_B}{\sum O}, \quad (31)$$

kde I_B je investice brutto,
 O - odpisy,
 $\sum O$ - oprávky.

3.5.7.7 Ukazatele produktivity

Posledními ukazateli strukturovaného souboru ukazatelů finanční analýzy municipální firmy dle Kraftové (2002) jsou ukazatele produktivity. Tyto ukazatele představují produkční schopnost a výkonnost, a to ve vazbě na zdroje tvorby bohatství (práce nebo kapitálu).

Prvním ukazatelem produktivity je *produktivita práce měřená pomocí přidané hodnoty*:

$$PP = \frac{PH}{\emptyset L}, \quad (32)$$

kde PP je produktivita práce,
 PH - přidaná hodnota,
 $\emptyset L$ - průměrný počet pracovníků.

Druhým ukazatelem je *míra zhodnocení celkového kapitálu pomocí přidané hodnoty*:

$$r_K^* = \frac{PH}{\emptyset K} \times 100, \quad (33)$$

kde r_K^* je míra zhodnocení celkového kapitálu počítaná pomocí přidané hodnoty,
 PH - přidaná hodnota (účetní),
 $\emptyset K$ - celkový kapitál (průměrná hodnota),
(doporučená hodnota: maximalizace).

3.5.8 BAMF

Kraftová (2002) ve své knize uvádí, že je vhodné se soustředit na specifické oblasti municipální firmy, proto byly vytvořeny modely BAMF a KAMF.

BAMF neboli bilanční analýza municipální firmy je model, který je vhodný pro obce, ať už realizují doplňkovou činnost či nikoliv.

Model tvoří 7 analyzovaných oblastí finanční analýzy. První oblastí je likvidita. Při tvorbě BAMF se používá likvidita pohotová. Druhou oblast představuje aktivita. V tomto případě jde o poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a doby obratu krátkodobých závazků. Dalším ukazatelem je financování, čili poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Čtvrtý ukazatel je modifikován speciálně pro municipální firmy. Jedná se o míru krytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.

Další tři oblasti hodnocení se běžně při tradičně pojaté finanční analýze nepoužívají. Jednou z nich je ukazatel autarkie, a to na bázi výnosů a nákladů. Dalším ukazatelem je produktivita práce, vyjádřená přidanou hodnotou vytvořenou jedním pracovníkem. Poslední oblastí je míra rozvoje/útlumu, tato míra je měřena mírou krytí opravek potřebnými brutto investicemi.

Vzorec BAMF vypadá následovně:

$$\text{Bonita MF} = \frac{L + A + F + R + A^E + P + I}{7}, \quad (34)$$

kde bonita MF je bonita municipální firmy,

- L - likvidita,
- A - aktivita,
- F - financování,
- R - rentabilita,
- AE - autarkie,
- P - produktivita práce,
- I - míra rozvoje/útlumu.

Výsledek se následně porovnává s hodnotou „1“. Dosáhla-li obec bonity alespoň jedna, lze tuto bonitu hodnotit jako pozitivní. Je-li bonita menší než jedna, hodnocení bonity municipální firmy je negativní.

3.5.9 KAMF

Dle Kraftové (2002) se v případě KAMF jedná o experimentální model. Tento model je vytvořen ve dvou variantách, pro obce s doplňkovou činností a pro obce bez doplňkové činnosti.

KAMF obsahuje ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů, ukazatel okamžité likvidity, ukazatel obratu kapitálu a ukazatel produktivity práce (a to jako poměr přidané hodnoty a osobních nákladů).

Kraftová (2002, s. 185) k variaci KAMF* uvádí následující: „*hodnotí ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů pouze ve vazbě na hlavní činnost a doplňuje dále hodnocené indikátory a nákladovou rentabilitu doplňkové činnosti a míru pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti*“.

Pro hodnocení jednotlivých ukazatelů je vytvořena stupnice hodnocení (od velmi dobrý po alarmující). Konečný výsledek se vypočte jako prostý aritmetický průměr jednotlivých oblastí.

3.5.10 SIMU

Máče (2013) ve své knize představuje soustavu informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU), kterou vypočítává Ministerstvo financí. Jedná se o osmnáct ukazatelů, které lze rozdělit na informativní ukazatele a monitorující ukazatele.

Ministerstvo financí na svých webových stránkách¹ jako stěžejní (monitorující) ukazatele označuje pravidlo rozpočtové odpovědnosti, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celkovou (běžnou) likviditu. Mezi další (informativní ukazatele) patří počet obyvatel, příjem celkem, úroky, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, dluhová služba, ukazatel dluhové služby, průměr příjmů za poslední čtyři roky, zadluženost, aktiva, cizí zdroje, oběžná aktiva, krátkodobé závazky, stav na bankovních účtech, stav na bankovních účtech zřízených příspěvkových organizací, zadluženost zřízených příspěvkových organizací.

¹ <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

Pokud obec překročí hraniční hodnoty všech tří monitorujících ukazatelů, nemusí to znamenat tíživou finanční situaci. Pouze to může ukazovat na možné riziko hospodářských problémů.

3.5.10.1 Pravidlo rozpočtové odpovědnosti

Prvním monitorujícím ukazatelem je pravidlo rozpočtové odpovědnosti. Jedná se o podíl zadluženosti k průměru příjmů za poslední 4 roky. Hodnota tohoto ukazatele by neměla překročit 60 %.

$$\text{Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v \%)} = \frac{\text{Zadluženost}}{\text{Průměr příjmů za poslední 4 roky}}. \quad (35)$$

3.5.10.2 Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

Druhým monitorujícím ukazatelem této soustavy je podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům. Ukazatel zobrazuje míru zadlužení majetku dané obce. Hodnota tohoto ukazatele by neměla překročit 25 %.

$$\text{Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v \%)} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Aktiva celkem}}. \quad (36)$$

3.5.10.3 Celková likvidita

Posledním, třetím, ukazatelem je celková likvidita. Jedná se o ukazatel, který zobrazuje, jak je obec schopna splatit své krátkodobé závazky. Hodnota tohoto ukazatele by neměla být nižší než 1.

$$\text{Celková likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}. \quad (37)$$

4 Vlastní práce

4.1 Obec Dolní Slivno

4.1.1 Charakteristika obce

Obec Dolní Slivno je součástí Středočeského kraje. Leží přibližně 18 kilometrů jihozápadně od Mladé Boleslavi. První písemná zmínka o Dolním Slivně se datuje do roku 1223 (https://cs.wikipedia.org/wiki/Dolní_Slivno).

Obec spadá pod správní obvod obce s pověřeným úřadem Benátky nad Jizerou, které jsou od Dolního Slivna vzdáleny 7 km. Obec se rozkládá na 1 136 ha. Součástí obce je také malá vesnice Slivínko. Obec je partnerem MAS Mladoboleslavský venkov (www.dolnislivno.cz).

Počet obyvatel v letech 2014 až 2018 se zvýšil (tabulka 18). V roce 2014 bylo v obci 304 obyvatel, v roce 2018 zde žilo 324 obyvatel. Poměr mužů a žen je celkem vyrovnaný. V roce 2018 bylo v obci o 12 dětí více než v roce 2014.

Tabulka 18: Počet obyvatel obce Dolní Slivno

	1. 1. 2014	1. 1. 2015	1. 1. 2016	1. 1. 2017	1. 1. 2018
Ženy nad 15 let	137	139	142	139	137
Muži nad 15 let	130	133	135	138	138
Ženy do 15 let	20	23	26	30	29
Muži do 15 let	17	16	15	17	20
Celkem	304	311	318	324	324

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování.

V obci Dolní Slivno se nachází několik staveb (tabulka 19). V roce 2018 obec postavila komunitní dům, čímž došlo k rozšíření služeb obce. V budově se nachází mateřská škola, která v obci do tohoto roku chyběla, a pečovatelské bydlení především pro seniory (4 byty 1+kk a 2 byty 2+kk, každý byt má vlastní zahrádku). Obec také vlastní multikáru a traktor.

Tabulka 19: Vybavenost obce Dolní Slivno

Základní škola, obecní úřad	Pošta, sociální byt	Rybníky
Mateřská škola, dům s pečovatelskou službou	Sokolovna + multifunkční hřiště + hospoda	Fotbalové hřiště (není v majetku obce)
Školní jídelna, klubovna hasičů	Sokolský park (bývalý hřbitov)	Vodovod (není v majetku obce)
Hasičská zbrojnice a klubovna motorkářů	Obchod, knihovna, kadeřnictví, manikúra	Kostel sv. Františka z Assisi (není v majetku obce)
Zvonička u kostela	Hřbitov	
Salačův sloup (barokní sloup)	Stodola	

Zdroj: www.dolnislivno.cz, <https://nahlizenedokn.cuzk.cz/>, vlastní zpracování.

Obec několikrát usilovala o titul Vesnice roku, získala diplom za spolkový život v obci. V obci je několik organizací a spolků, dále jsou v obci podnikající fyzické a právnické osoby (tabulka 20).

Tabulka 20: Organizace a spolky obce Dolní Slivno

Základní škola a mateřská škola Dolní Slivno, p.o.	Manikúra
SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Dolní Slivno	Kadeřnictví
Obecní knihovna	MARTIN REALITY s.r.o.
Motorkáři – Two Cemeteries Bikers	Pro-Plant, spol. s r.o.
1. PTS Táborník	Atae, s. r. o.
Klub žen 50+	Jezdecký klub Quartis Dolní Slivno
Rybáři	JANAR GROUP, s.r.o.
Hospoda slivenská sokolovna – Jiří Bohuněk	Terrys Co. s.r.o.
Jist - Potraviny	Austis a.s. – provozovna
Česká pošta, s.p.	

Zdroj: www.dolnislivno.cz, Obecní úřad Dolní Slivno, https://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz, vlastní zpracování.

4.1.2 Obecní úřad a samospráva

Obec Dolní Slivno má celkem 7 zastupitelů. Všichni členové zastupitelstva, tedy i starosta a místostarostka, jsou neuvolnění. Obec má dále 3 výbory, a to výbor finanční, výbor kontrolní a výbor kulturní. Obec je zřizovatelem příspěvkové organizace Základní škola a mateřská škola Dolní Slivno (www.dolnislivno.cz).

Obec měla během let 2014 až 2017 tři stálé pracovníky a několik sezónních pracovníků, v roce 2018 dva stálé pracovníky a několik sezónních pracovníků (tabulka 21).

Tabulka 21: Počet pracovníků a jejich odpracovaných měsíců obce Dolní Slivno

Pracovník	2014	2015	2016	2017	2018
1	12	12	12	12	12
2	12	12	12	12	12
3	12	12	12	12	4
4			8	6	
5	6	7	8		
6	6	7	8		7
7	4				
8					7
9				3	4
10				7	4

Zdroj: Obecní úřad Dolní Slivno, vlastní zpracování.

4.1.3 Místní program obnovy

Obec Dolní Slivno zpracovává takzvaný „Místní program obnovy vesnice“, neboli Akční plán projektů (tabulka 22). Mezi největší projekty patří výstavba multifunkčního domu, zasíťování pozemků za Teskem a revitalizace rybníků ve Slivínku.

Tabulka 22: Místní programy obnovy obce Dolní Slivno v letech 2015 až 2022 v mil. Kč

Místní program obnovy 2015 až 2018			Místní program obnovy 2019 až 2022		
Projektový záměr	Před p. nákl.	Předp. realizace	Projektový záměr	Před p. nákl.	Předp. realizace
Prostor pro děti	0,20	2015	Parkoviště u vily	0,10	2019
Stodola	0,40	2015			
Odvětrávání v sokolovně	0,05	2015	Ohrada pro kontejnery	0,10	2019
Topení v sokolovně	0,50	2015	Zastávka a chodník Slivínko	0,30	2019
Sad u Sokolského parku	0,03	2015	Sociální byt	1,20	2019
Hřiště na volejbal	0,05	2015	Oprava klubovny pionýrů	0,10	2019
Muzeum v trafostanici	0,30	2015	Muzeum v trafostanici	0,30	2019
Rekonstrukce hasičské zbrojnice	0,05	2015	Odbahnění rybníka u obchodu	0,50	2019
Parkovací stání u sokolovny	0,20	2015	Revitalizace rybníků ve Slivínku	3,00	2019
Likvidace opuštěných hrobů	0,10	2015			
Zasíťování pozemků za Teskem	7,50	2015,2016	Stodola	0,80	2020
Chodník u Austisu	0,30	2016	Chodník Slivínko	0,40	2020
Posilovna v sokolovně + sprchy	0,30	2016	Sad u Sokolského parku	0,03	2020
Osvětlení parku	0,05	2016	Projektová dokumentace na kanalizaci	1,00	2020
Sociální byt	0,80	2017			
Rozšíření dětského hřiště	0,30	2017	Likvidace opuštěných hrobů	0,10	2020
Odvodnění kolem ZŠ	0,20	2017			
Oprava cesty na Hradišťata	0,30	2017	Cesta Slivínko	2,00	2020
Cesta Slivínko	1,00	2017	Chodník u č.p. 34	0,10	2021
Projektová dokumentace na kanalizaci	1,00	2017	Chodník u pošty	1,00	2021
			Hasičské vozidlo	0,30	2021
Nákup a rekonstrukce bývalého obecního úřadu	2,00	2018	Rozhledna	1,20	2022
Odbahnění rybníka u obchodu	1,00	2018	Územní plán	0,30	2019-2020
Multifunkční dům – 6 bytů, 1 třída MŠ, ordinace	12,00	2015,2016	Nákup a rekonstrukce bývalého obecního úřadu	2,00	2019-2021
Cesta do Kopcovatic	2,50	2015,2016			
Územní plán	0,3	2015-2018			
Oprava kostela	3	2016-2017			
Revitalizace rybníků ve Slivínku	3	2017-2018			

Zdroj: Místní program obnovy vesnice obce Dolní Slivno, vlastní zpracování.

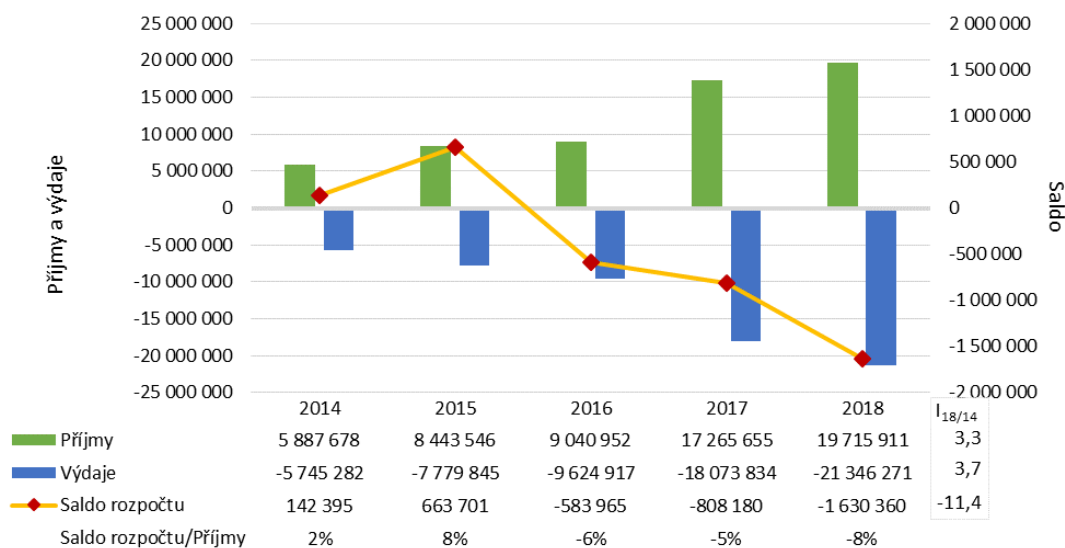
4.2 Rozpočet obce

4.2.1 Analýza rozpočtu obce

Stejně jako ostatní územní samosprávné celky, tak i obec Dolní Slivno hospodaří se svým, územním, rozpočtem. Tato práce se zabývá analýzou tohoto rozpočtu a zaměřuje se především na období od roku 2014 do roku 2018.

Graf 2 představuje vývoj rozpočtu obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018. Jak je z grafu patrné, celkové příjmy a výdaje během sledovaného období výrazně vzrostly. V roce 2014 byly příjmy a výdaje v celkové výši cca 6 mil. Kč, v roce 2018 už příjmy dosáhly necelých 20 mil. Kč, výdaje dokonce překročily 21 mil. Kč. Jde-li o celkové saldo rozpočtu, to se do roku 2015 pohybovalo v kladných hodnotách, od roku 2016 je však saldo rozpočtu záporné. V roce 2018 byl schodek rozpočtu dokonce cca 1,6 mil. Kč.

Graf 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Vzniká zde tedy otázka, jak může obec již tři po sobě jdoucí roky hospodařit se schodkovým rozpočtem. Srovná-li se vývoj rozpočtu se zůstatky bankovního účtu (tabulka 23), je zřejmé, že obec od roku 2016 využívala peněžních prostředků získaných z přebytkových rozpočtů předchozích let. V roce 2018 však obec na svou činnost získala bankovní úvěry ve výši 8,9 mil. Kč. V tom samém roce obec uhradila splátky ve výši cca 5,9 mil Kč. Tyto bankovní úvěry tedy nakonec navýšily běžný účet o cca 3 mil. Kč.

Tabulka 23: Srovnání běžného účtu a salda rozpočtu obce Dolní Slivno v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
B.III.11. Základní běžný účet územních samosprávných celků	2 161	2 289	2 939	2 341	1 533	2 895	1,3
D.II.1. Dlouhodobé úvěry	0	0	0	0	0	2 992	x
Saldo rozpočtu	x	142	664	-584	-808	-1 630	x

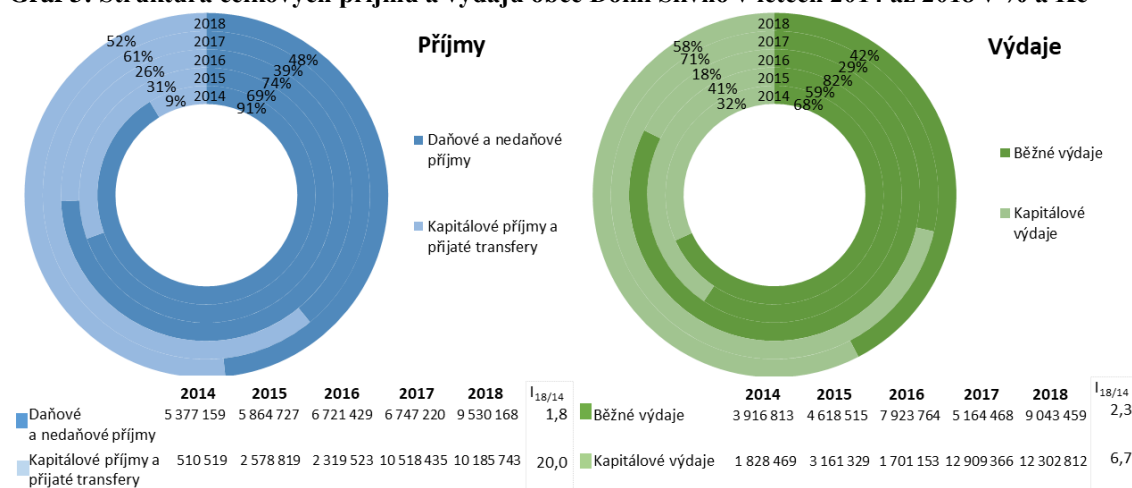
Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Pokud jde o strukturu příjmů a výdajů v letech 2014 až 2018, ta se v jednotlivých letech sledovaného období měnila. Z grafu 3 lze vyčíst, že v případě příjmů v letech 2014 až 2016 převládaly příjmy běžné, v roce 2017 došlo ke zlomu a dominovaly kapitálové příjmy. Rok 2018 byl, co se týče příjmů, celkem vyrovnaný, avšak kapitálové příjmy tvořily větší část celkových příjmů.

Graf 3 také ukazuje strukturu celkových výdajů. Zde je průběh obdobný jako u celkových příjmů. Běžné výdaje dominovaly v letech 2014 až 2016. Kapitálové výdaje převažovaly v letech 2017 a 2018.

Tento vývoj kapitálových a běžných příjmů a výdajů naznačuje, že obec Dolní Slivno v letech 2017 a 2018 prováděla celkem velké investiční akce.

Graf 3: Struktura celkových příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč

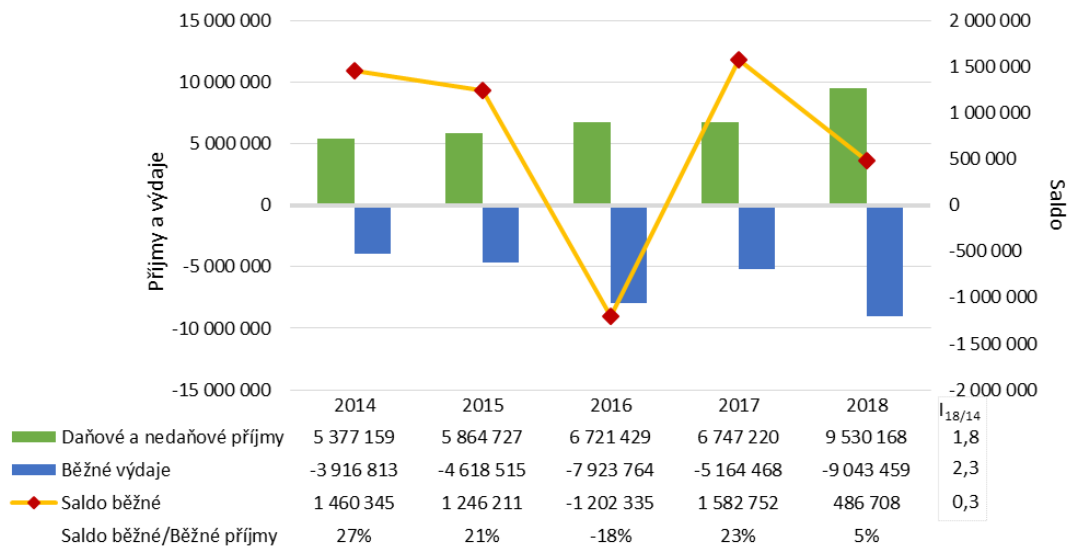

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Pokud jde o vývoj běžných příjmů a výdajů, ten je zobrazen v grafu 4. Pouze v roce 2016 byly běžné výdaje vyšší než běžné příjmy, v ostatních letech sledovaného období je saldo běžného rozpočtu přebytkové. Zároveň lze z grafu vyčíst, že během sledovaného období dochází k nárůstu běžných příjmů, respektive běžných výdajů. V roce 2018 došlo

k výraznému nárůstu (v roce 2014 se hodnota běžných příjmů pohybovala okolo 5,4 mil. Kč, v roce 2018 se hodnota běžných příjmů pohybovala okolo 9,5 mil. Kč).

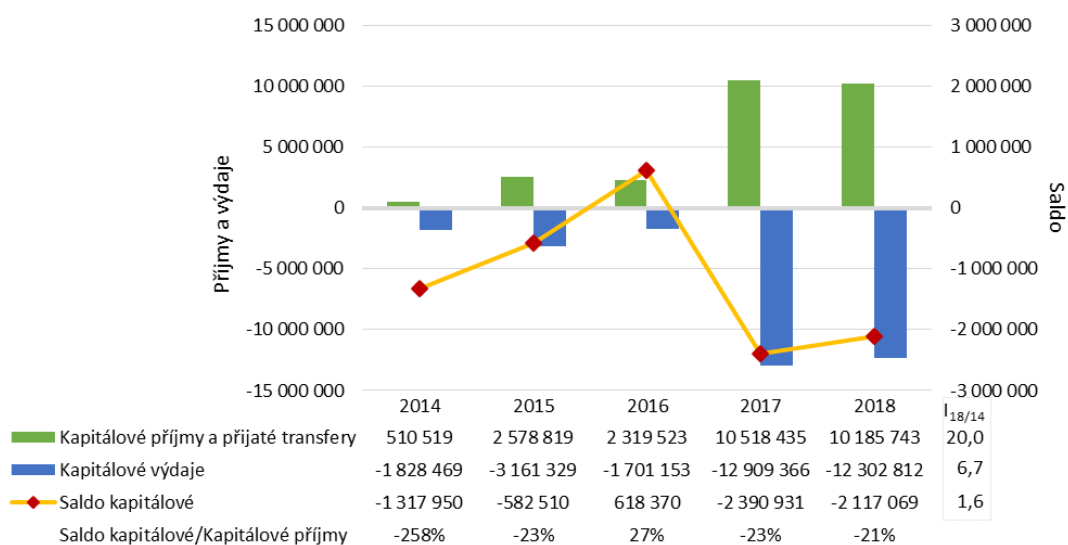
Graf 4: Vývoj běžných příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Vývoj kapitálových příjmů a výdajů ve sledovaném období ukazuje graf 5. Kromě roku 2016 je saldo kapitálového rozpočtu záporné. Pouze v roce 2016 byl kapitálový rozpočet přebytkový. V letech 2017 a 2018 došlo k významnému nárůstu kapitálových příjmů a výdajů. Jak již bylo psáno výše, tento vývoj naznačuje, že obec Dolní Slivno v těchto letech uskutečnila celkem vysoké investice.

Graf 5: Vývoj kapitálových příjmů a výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč

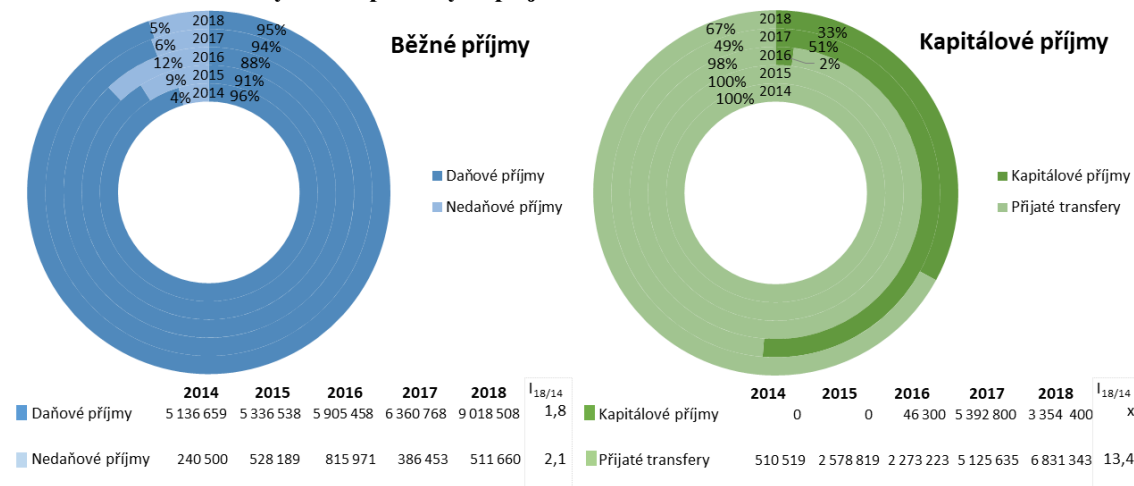
Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.2 Analýza příjmů obce – druhové třídění

Jak již z předchozí analýzy vyplývá, obec Dolní Slivno v roce 2018 hospodařila s téměř dvacetimilionovými příjmy, což oproti roku 2014 znamená výrazný nárůst (v roce 2014 obec hospodařila s příjmy ve výši cca 5,9 mil. Kč). V letech 2017 a 2018 došlo jak k nárůstu běžných, tak i kapitálových příjmů.

Co se týče struktury běžných příjmů (graf 6), běžné příjmy obce Dolní Slivno jsou složeny zejména z daňových příjmů. Nedaňové příjmy jsou zjevně pouze doplňkovým běžným příjmem. Jde-li o strukturu kapitálových příjmů, u obce Dolní Slivno ve sledovaném období, kromě roku 2017, převažovaly přijaté transfery nad kapitálovými příjmy.

Graf 6: Struktura běžných a kapitálových příjmů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

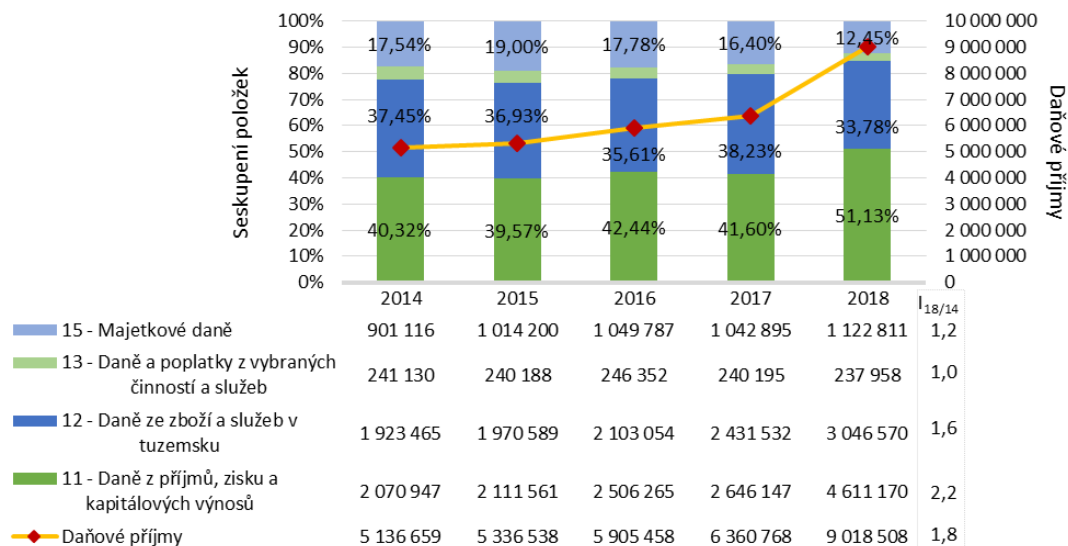
4.2.2.1 Daňové příjmy

Dle analýzy výše jsou nejvýznamnějším příjmem rozpočtu obce Dolní Slivno daňové příjmy. Následující graf 7 představuje daňové příjmy z pohledu seskupení položek. Jak z grafu vyplývá, nejvýznamnějšími daňovými příjmy obce jsou daně z příjmů zisku a majetku, druhé místo náleží daním ze zboží a služeb v tuzemsku, třetí místo patří majetkovým daním, velmi nízký podíl na daňových příjmech tvoří daně a poplatky z vybraných činností a služeb.

Pokud jde o vývoj daňových příjmů obce Dolní Slivno v čase, je zde vidět nepřetržitý růst. Od roku 2014 do roku 2017 se daňové příjmy zvedly o více než 1,2 mil. Kč. Po zaměření se na rok 2018 lze vidět výrazné zvýšení daňových příjmů, a to o 2,6 mil. Kč. Kromě daní a

poplatků z vybraných činností a služeb došlo ke skokovému nárůstu u všech seskupení položek.

Graf 7: Struktura daňových příjmů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle sesk. položek)

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Podrobnějším pohledem na daňové příjmy lze najít pět nejvýznamnějších položek (tabulka 24). V první řadě se jedná o položku 1211, která představuje příjmy z daně z přidané hodnoty, které obec získává na základě rozpočtového určení daní. Tato rozpočtová položka od roku 2014, kdy činila cca 1,9 mil. Kč, vzrostla na více jak 3 mil. Kč.

Druhým největším daňovým příjmem byla, pouze v roce 2018, daň z příjmů právnických osob za obce (položka 1122). V letech 2014 až 2017 byla tato položka pouze v řádu tis. Kč, což se v roce 2018 změnilo a tato položka dosáhla hodnoty přes 1,7 mil. Kč. Jelikož se jedná o položku, kterou obec používá pro zaúčtování své vlastní daně z příjmů, lze dovodit, že obec v roce 2018 měla vysoký základ daně pro výpočet daně z příjmů.

Třetí a čtvrtou daní, které nejvíce vstupovala do rozpočtu obce Dolní Slivno, byla daň z příjmů fyzických osob placená plátcí (položka 1111, závislá daň) a daň z příjmů právnických osob (položka 1121). Opět se jedná o daně získané na základě rozpočtového určení daní.

V neposlední řadě je příjmem obce daň z nemovitých věcí. I tato položka jde, na základě rozpočtového určení daní, obci. V tomto případě však nejde o poměrnou část, avšak veškerý výnos daně z nemovitých věcí, které se nachází na území obce Dolní Slivno, putuje touto cestou (přes položku 1511) do rozpočtu obce.

Tabulka 24: Daňové příjmy obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle položek)

Položka	Název položky	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
1211	Daň z přidané hodnoty	1 923	1 971	2 103	2 432	3 047	1,6
1122	Daň z příjmů právnických osob za obce	61	48	67	80	1 735	28,4
1111	Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí (závislá činnost)	872	875	1 043	1 220	1 466	1,7
1121	Daň z příjmů právnických osob	968	1 023	1 147	1 201	1 241	1,3
1511	Daň z nemovitých věcí	901	1 014	1 050	1 043	1 123	1,2

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.2.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy jsou minoritním příjmem obce Dolní Slivno (tabulka 25). Jde spíše o nárazové příjmy, které na strukturu a vývoj rozpočtu obce nemají tak zásadní vliv.

Tabulka 25: Nedaňové příjmy obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč

Položka	Název položky	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí	75	82	83	101	121	1,6
2324	Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	61	91	93	122	92	1,5
2321	Přijaté neinvestiční dary	20	15	515	3	5	0,3
2229	Ostatní přijaté vratky transferů	0	167	0	0	0	x

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.2.3 Kapitálové příjmy

Pokud jde o kapitálové příjmy, obec v letech 2014 a 2015 neměla žádné tyto příjmy (tabulka 26). V roce 2016 se jednalo o zanedbatelnou hodnotu. Avšak v roce 2017 a 2018 se objevila položka 3111 Příjmy z prodeje pozemků, která v roce 2017 nabyla hodnoty cca 5,4 mil. Kč a v roce 2018 3,4 mil. Kč. Výrazný nárůst hodnoty této položky byl způsoben investiční akcí obce Dolní Slivno, která v letech 2017 až 2018 prodala několik parcel vhodných pro stavbu rodinných domů.

Tabulka 26: Kapitálové příjmy obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč

Položka	Název položky	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
3111	Příjmy z prodeje pozemků	0	0	42	5 393	3 354	x

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.2.4 Přijaté transfery

Obec Dolní Slivno ve sledovaném období využívala nejen neinvestičních, ale především investičních dotací.

Přehled nejvýznamnějších transferů zobrazuje tabulka 27. Z tabulky je patrné, že položka 4216 Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu nabývá v letech 2017 a 2018 velmi vysokých hodnot.

Tabulka 27: Přijaté transfery obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč

Položka	Název položky	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
4216	Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	978	519	3 980	5 571	x
4116	Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	231	1 023	1 275	656	652	2,8
4121	Neinvestiční přijaté transfery od obcí	207	278	382	319	325	1,6
4122	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0	187	0	100	184	x

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Následující tabulka 28 rozebírá jednotlivé položky přijatých transferů. Největší přijaté transfery se týkaly výstavby mateřské školy a pečovatelských bytů.

Tabulka 28: Rozbor přijatých transferů obce Dolní Slivno dle položek v tis. Kč

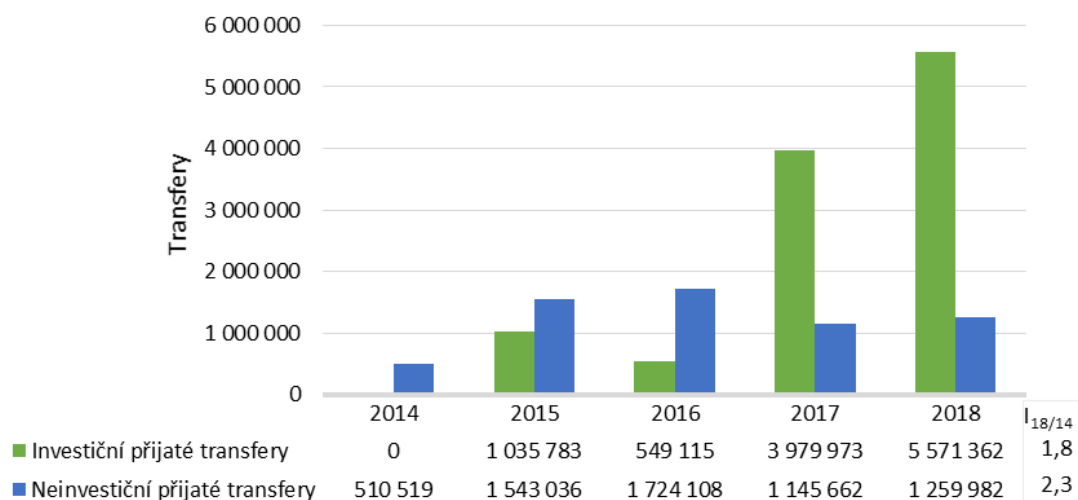
Rok	Položka	Přijatý transfer
Položka 4216 - Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu		
2015	Dotace na rekonstrukci cesty do Kopcovatic z Ministerstva životního prostředí	978
2016	Dotace na rekonstrukci cesty do Kopcovatic z Ministerstva životního prostředí	519
2017	Dotace na workoutové hřiště z Ministerstva pro místní rozvoj	380
2017	Dotace na pečovatelské byty z Ministerstva pro místní rozvoj	3 600
2018	Dotace na zřízení Mateřské školy Dolní Slivno z Ministerstva pro místní rozvoj	5 571
Položka 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu		
2014	Dotace na veřejně prospěšné práce z úřadu práce	231
2015	Dotace na veřejně prospěšné práce z úřadu práce	157
2015	Dotace v oblasti podpory vzdělávání	867
2016	Dotace na veřejně prospěšné práce z úřadu práce	281
2016	Dotace pro SDH	6
2016	Dotace na opravu komunikace na Sušno	988
2017	Dotace na veřejně prospěšné práce z úřadu práce	178
2017	Dotace na obnovu památek	207
2017	Průtokový transfer – ZŠ šablony	271
2018	Dotace na veřejně prospěšné práce z úřadu práce	391
2018	Dotace z Ministerstva pro místní rozvoj zřízení Mateřské školy Dolní Slivno	80
2018	Průtokový transfer – ZŠ šablony	181
Položka 4121 - Neinvestiční přijaté transfery od obcí		
2014 - 2018	Příspěvky okolních obcí na úhradu provozních výdajů (děti z těchto obcí jsou přijaty do školy Dolního Slivna)	1 511
Položka 4122 - Neinvestiční přijaté transfery od krajů		
2015	Dotace na hasičskou zbrojnici	131

2015	Dotace – Vesnice roku	56
2017	Dotace – Vesnice roku	100
2018	Dotace – oprava střechy sokolovny	184

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Pokud jde o vývoj přijatých transferů v členění na investiční a neinvestiční, ten je představen v grafu 8. Z grafu je patrné, že přijaté investiční transfery výrazně převládaly nad neinvestičními transfery v letech 2017 a 2018.

Graf 8: Vývoj přijatých transferů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.3 Analýza výdajů obce – druhové třídění

Obec Dolní Slivno v roce 2018 hospodařila s téměř jednadvacetimilionovými výdaji, což oproti roku 2014 znamená výrazný nárůst (v roce 2014 obec hospodařila s výdaji ve výši cca 5,7 mil. Kč).

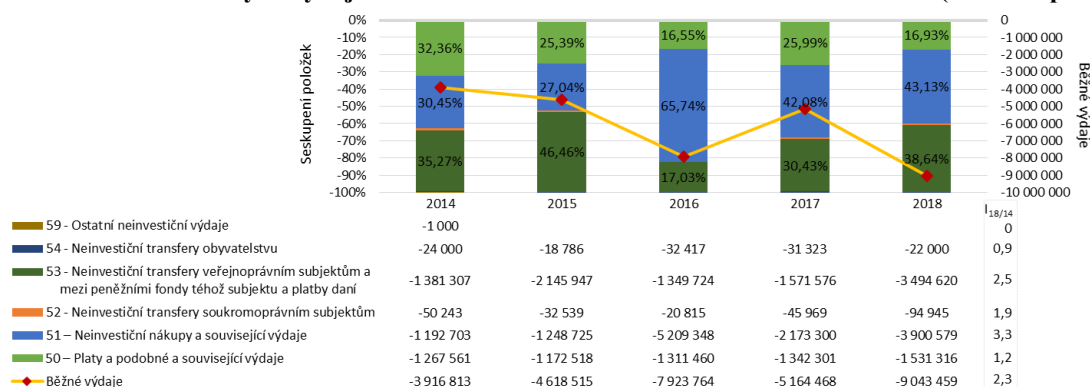
Z pohledu druhového třídění se výdaje člení na běžné a kapitálové.

4.2.3.1 Běžné výdaje

Následující graf 9 představuje běžné výdaje z pohledu seskupení položek. Jak z grafu vyplývá, nejvýznamnějšími běžnými výdaji jsou neinvestiční nákupy a související výdaje.

Pokud jde o vývoj běžných výdajů obce Dolní Slivno v čase, je zde vidět růst. Od roku 2014 do roku 2018 se běžné výdaje zvedly o více než 5 mil. Kč.

Graf 9: Struktura běžných výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle sesk. položek)

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Tabulka 29 představuje nejvýznamnější běžné výdaje sledovaného období. V roce 2018 došlo k výraznému nárůstu položky 5365, pod kterou se skrývají platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům. Tato položka souvisí s příjmovou položkou 1122 Daň z příjmů právnických osob za obce. Jelikož se jedná o položku, kterou obec používá pro zaúčtování své vlastní daně z příjmů, lze dovodit, že obec v roce 2018 měla vysoký základ daně pro výpočet daně z příjmů.

Další významnou položkou jsou opravy a udržování. Vývoj této položky dokazuje, že obec během sledovaného období zvýšila svou aktivitu týkající oprav. V roce 2016 například obec opravila sokolovnu (vyměnila okna, opravila fasádu, toalety atd.), chodníky a komunikace. V roce 2017 obec také opravovala chodníky, dále opravila Salačův sloup, márnici a místnost pro manikúru a kadeřnictví. V roce 2018 obec pokračovala v opravě chodníků a sokolovny (oprava podlahy a střechy), také byla opravena střecha budovy, ve které je kadeřnictví, manikúra, obchod s potravinami a knihovna.

Třetí podstatnou položkou běžných výdajů jsou neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím. Jedná se o příspěvky Základní škole Dolní Slivno (respektive od 2018 Základní škole a mateřské škole Dolní Slivno).

Celkem významným běžným výdajem jsou platy zaměstnanců. V průběhu sledovaného období se počet zaměstnanců nezměnil (cca 3 stálí pracovníci a sezónní pracovníci), avšak výdaje na platy vzrostly. Toto reflektuje vývoj platů v České republice, respektive platových tabulek ve veřejném sektoru.

Tabulka 29: Běžné výdaje obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle položek)

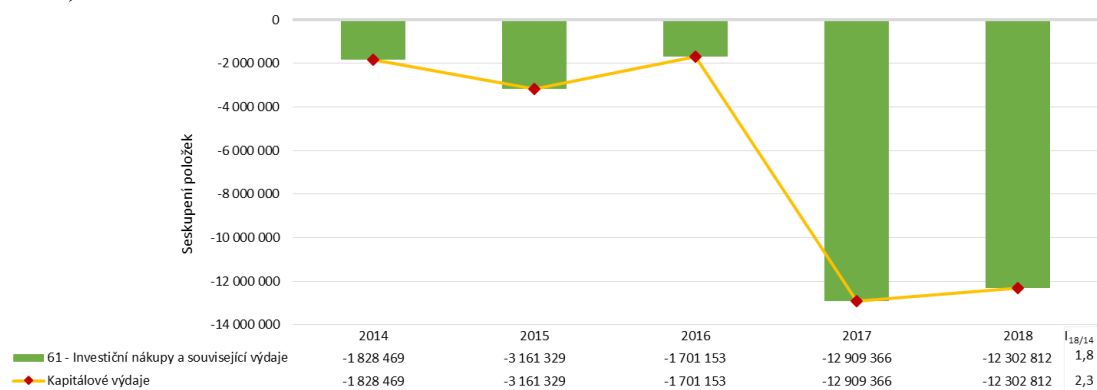
Položka	Název položky	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
5365	Platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům			-67	-80	-1 735	x
5171	Opravy a udržování	-343	-285	-3 749	-873	-1 640	4,8
5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	-1 303	-1 213	-1 253	-1 201	-1 559	1,2
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	-638	-670	-767	-783	-885	1,4
5169	Nákup ostatních služeb	-449	-515	-655	-769	-884	2,0
5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	-95	-89	-315	-94	-581	6,1

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.3.2 Kapitálové výdaje

Graf 10 ukazuje kapitálové výdaje z pohledu seskupení položek. Kapitálové výdaje jsou tvořeny pouze jedním seskupením položek, a to investičními nákupy a souvisejícími výdaji.

Pokud jde o vývoj kapitálových výdajů, respektive investičních nákupů obce Dolní Slivno v čase, je zde vidět výrazný nárůst v letech 2017 a 2018. V roce 2014 byly kapitálové výdaje ve výši 1,8 mil. Kč, v roce 2018 12,3 mil. Kč.

Graf 10: Struktura kapitálových výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle sesk. položek)

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Nejvýznamnější položkou kapitálových výdajů je položka 6121 Budovy, haly a stavby (tabulka 30). Tato položka byla i v letech 2014 až 2016 celkem vysoká, avšak v roce 2017 a 2018 došlo k velmi výraznému nárůstu. Takto vysoké hodnoty kapitálových výdajů jsou způsobeny přípravou infrastruktury k výstavbě rodinných domů a stavbou komunitního domu (mateřské školy a pečovatelských bytů). Pokud jde o navýšení položky 6130, ta je způsobena nákupem pozemku, respektive rybníku.

Tabulka 30: Kapitálové výdaje obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle položek)

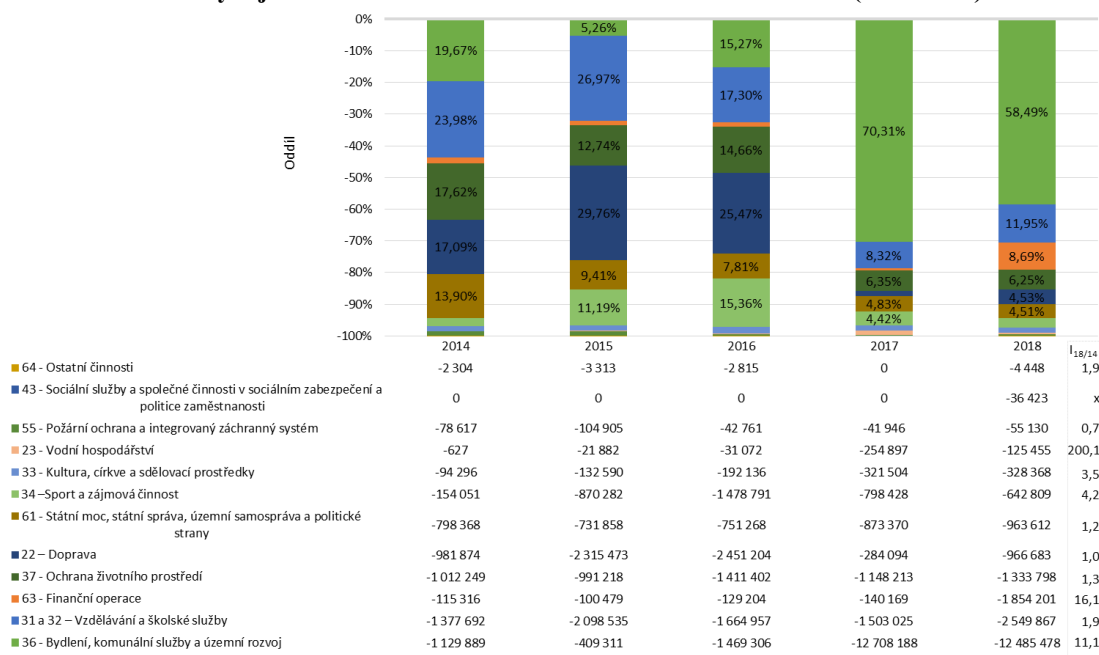
Položka	Název položky	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
6121	Budovy, haly a stavby	-1 470	-2 712	-751	-12 909	-11 302	7,7
6130	Pozemky	-48	-56	-901	0	-1 001	20,9

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.2.4 Analýza výdajů obce – odvětvové třídění

Strukturu výdajů obce Dolní Slivno dle odvětvového třídění ukazuje následující graf 11. Jak z grafu vyplývá, v letech 2017 a 2018 se největší výdaje týkaly bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. V letech 2015 a 2016 bylo nejvíce peněžních prostředků použito na dopravu a vzdělávání. V prvním roce sledovaného období obec vložila peníze převážně do vzdělávání, bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje, do ochrany životního prostředí a do dopravy.

Graf 11: Struktura výdajů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a Kč (dle oddílů)

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Tabulka 31 ukazuje nejvýznamnější výdajové paragrafy obce Dolní Slivno. V letech 2017 a 2018 došlo k výraznému navýšení paragrafu 3639, který se týká komunálních služeb a územního rozvoje. Tento nárůst byl způsoben velkými investičními akcemi – přípravou infrastruktury k výstavbě rodinných domů a stavbou komunitního domu (mateřské školy a pečovatelských bytů).

V roce 2018 se paragraf 6399, který je v ostatních letech sledovaného období celkem bezvýznamný, navýšil na 1,7 mil. Kč. Jedná se o platbu daně z příjmů za obec, která byla v tomto roce, oproti předešlým rokům, výrazně vyšší.

Každoročními významnými výdaji jsou výdaje na základní školu. Jak již bylo psáno výše, obec Dolní Slivno je zřizovatelem základní školy, na její činnost pravidelně poskytuje finanční prostředky.

V letech 2015 a 2016 obec vydala peníze na ostatní záležitosti těžebního průmyslu a energetiky. Jednalo se o obnovu komunikací a chodníků.

V roce 2016 došlo k výraznému nárůstu výdajů na sportovní zařízení. Obec Dolní Slivno v tomto roce opravila budovu sokolovny a posilovnu.

Tabulka 31: Výdaje obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč (dle skupin)

Paragraf	Název paragrafu	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
3639	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	-938	-335	-1 237	-12 426	-12 352	13,2
6399	Ostatní finanční operace	-61	-49	-69	-81	-1 736	28,5
3113	Základní školy	-1 303	-2 081	-1 646	-1 472	-1 616	1,2
2219	Ostatní záležitosti těžebního průmyslu a energetiky	-982	-2 315	-2 451	-284	-967	1,0
3412	Sportovní zařízení ve vlastnictví obce	-143	-565	-1 378	-211	-598	4,2

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.3 Analýza účetních výkazů obce

4.3.1 Rozvaha

Následující tabulka 32 a grafy 12 až 14 ukazují strukturu rozvahy v letech 2014 až 2018. Jak je z tabulky 32 patrné, celková aktiva, respektive celková pasiva, ve sledovaném období významně vzrostla, což také ukazuje bazický index aktiv, který v roce 2018 dosahuje hodnoty 2,2 (aktiva tedy vzrostla o více jak dvojnásobek oproti roku 2014).

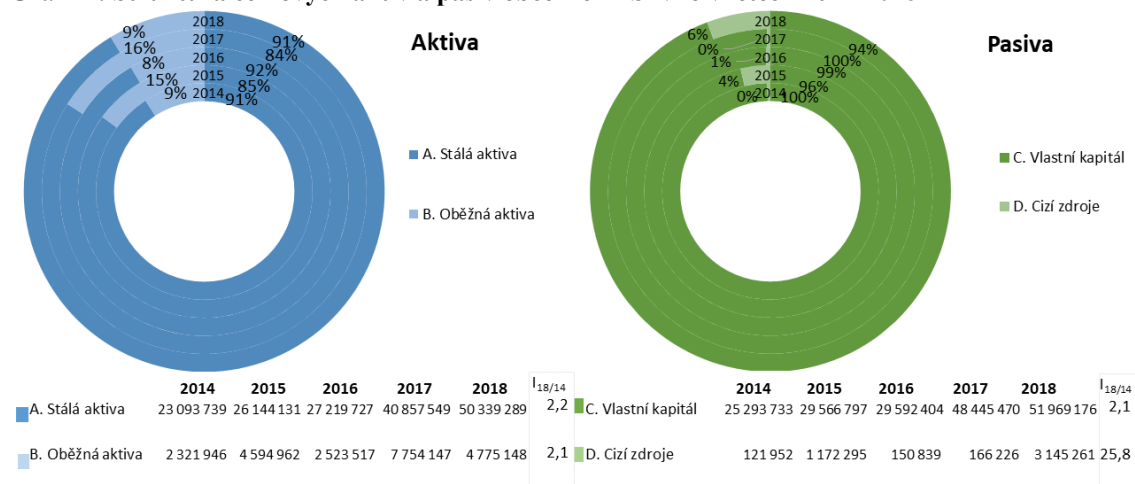
Tabulka 32: Rozvaha obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
AKTIVA CELKEM netto	25 416	30 739	29 743	48 612	55 114	2,2
Stálá aktiva	23 094	26 144	27 220	40 858	50 339	2,2
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	201	299	331	313	295	1,5
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	22 297	25 249	26 293	39 378	48 878	2,2
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	596	596	596	1 166	1 166	2,0
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	0	0	0	0	0	x
Oběžná aktiva	2 322	4 595	2 524	7 754	4 775	2,1
<i>Zásoby</i>	12	9	6	7	26	2,2
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	20	1 647	176	6 214	1 855	92,8
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	2 289	2 939	2 341	1 533	2 895	1,3
PASIVA CELKEM	25 416	30 739	29 743	48 612	55 114	2,2
Vlastní kapitál	25 294	29 567	29 592	48 445	51 969	2,1
<i>Jmění účetní jednotky a upravující položky</i>	18 357	20 532	20 498	28 504	31 498	1,7
<i>Fondy účetní jednotky</i>	0	0	0	0	0	x
<i>Výsledek hospodaření</i>	6 937	9 034	9 095	19 941	20 471	3,0
Cizí zdroje	122	1 172	151	166	3 145	25,8
<i>Rezervy</i>	0	0	0	0	0	x
<i>Dlouhodobé závazky</i>	28	14	0	0	2 992	106,9
<i>Krátkodobé závazky</i>	94	1 158	151	166	153	1,6

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Struktura aktiv a pasiv se v letech 2014 až 2018 příliš neměnila. Jak ukazuje graf 12, ve všech letech v případě aktiv převládala aktiva stálá, pasiva tvořil zejména vlastní kapitál.

Graf 12: Struktura celkových aktiv a pasiv obce Dolní Slivno v letech 2014-2018

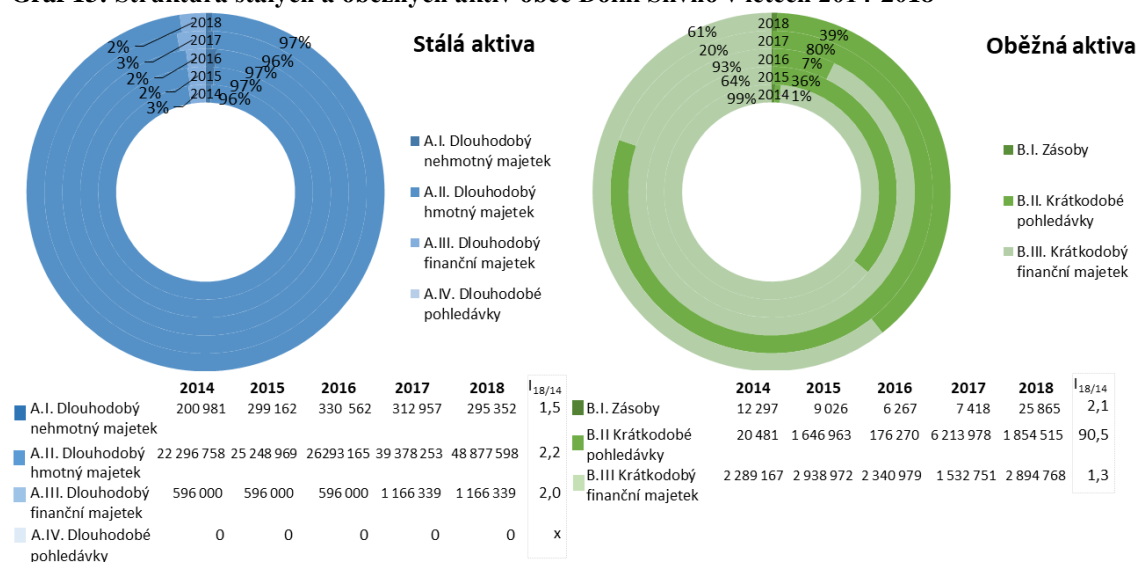

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Následující graf 13 představuje stálá a oběžná aktiva. Stálá aktiva jsou tvořena zejména dlouhodobým hmotným majetkem. Dlouhodobý hmotný majetek během sledovaného období vzrostl o více jak dvojnásobek (z 25 mil. Kč v roce 2012 na 55 mil. Kč v roce 2018).

Toto je způsobeno zejména stavbou komunitního domu (mateřské školy a pečovatelských bytů), který byl zkolaudován v roce 2018. Jak již bylo zmíněno výše, hodnota oběžných aktiv je v porovnání se stálými aktivy nízká. Kromě roku 2017 byla oběžná aktiva tvořena převážně krátkodobým finančním majetkem; v roce 2017 je reprezentovaly krátkodobé pohledávky.

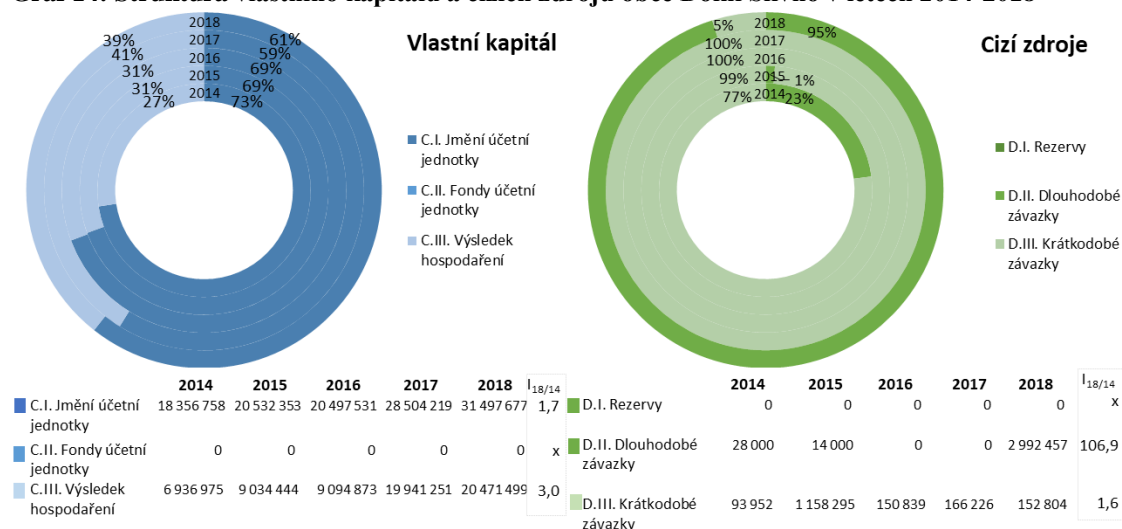
Graf 13: Struktura stálých a oběžných aktiv obce Dolní Slivno v letech 2014-2018

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Jak ukazuje graf 14, vlastní kapitál je zejména tvořen jměním účetní jednotky a výsledkem hospodaření. Cizí zdroje byly v letech 2012 až 2017 celkem bezvýznamnou položkou. V roce 2018 však došlo k výraznému navýšení dlouhodobých závazků. Obec Dolní Slivno totiž získala úvěry na stavbu mateřské školy a pečovatelských bytů.

Graf 14: Struktura vlastního kapitálu a cizích zdrojů obce Dolní Slivno v letech 2014-2018

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Tabulka 33 a grafy 15 a 16 představují strukturu a vývoj nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v letech 2014 až 2018. Jak je z tabulky 33 patrné, rok 2016 zaznamenal významný nárůst nákladů, kdy v roce 2017 došlo také ke zvýšení celkových nákladů. U výnosů v roce 2016 však nedošlo k tak výraznému nárůstu jako u nákladů, avšak v roce 2017 se výnosy zvýšily oproti roku 2016 o téměř trojnásobek. Důsledkem tohoto bylo významné zvýšení výsledku hospodaření, kdy maximální hodnotou ve sledovaném období byl zisk cca 2,1 mil. Kč, avšak v roce 2017 se výsledek hospodaření vyšplhal téměř na 11 mil. Kč.

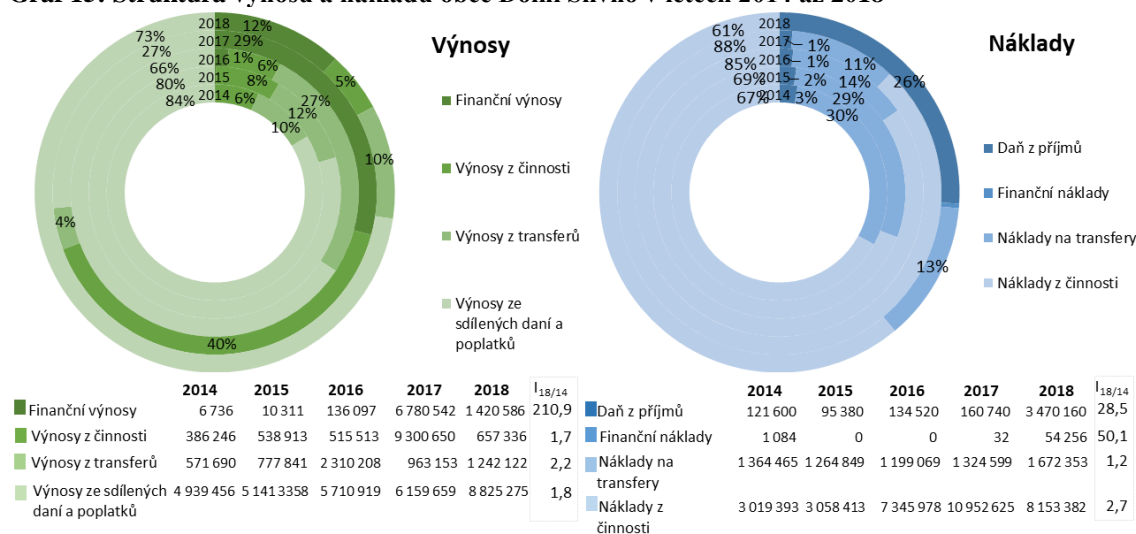
Tabulka 33: Výkaz zisku a ztráty obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	I _{18/14}
VÝNOSY CELKEM	5 904	6 468	8 673	23 204	12 145	2,1
Výnosy z činnosti	386	539	516	9 301	657	1,7
Finanční výnosy	7	10	136	6 781	1 421	203,0
Výnosy z transferů	572	778	2 310	963	1 242	2,2
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	4 939	5 141	5 711	6 160	8 825	1,8
NÁKLADY CELKEM	4 446	4 371	8 612	12 358	11 615	2,6
Náklady z činnosti	3 019	3 058	7 346	10 953	8 153	2,7
Finanční náklady	1	0	0	0	54	54,0
Náklady na transfery	1 364	1 265	1 199	1 325	1 672	1,2
Daň z příjmů	61	48	67	80	1 735	28,4
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před zdaněním	1 519	2 145	128	10 927	2 265	1,5
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ běžného ÚO	1 458	2 097	60	10 846	530	0,4

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Jak ukazuje graf 15, náklady jsou po celé sledované období tvořeny zejména náklady z činnosti. Daň z příjmů za obec byla výrazně vyšší pouze v roce 2018. Co se týče výnosů, ty do roku 2016 byly tvořeny výnosy ze sdílených daní a poplatků, v roce 2017 se však skládaly zejména z výnosů z činnosti a finančních výnosů. V tomto roce totiž obec prodala pozemky připravené pro stavbu rodinných domů a přecenila majetek reálnou hodnotou. Pokud jde o výnosy ze sdílených daní a poplatků, ty se během sledovaného období výrazně zvýšily (bazický index: 1,8).

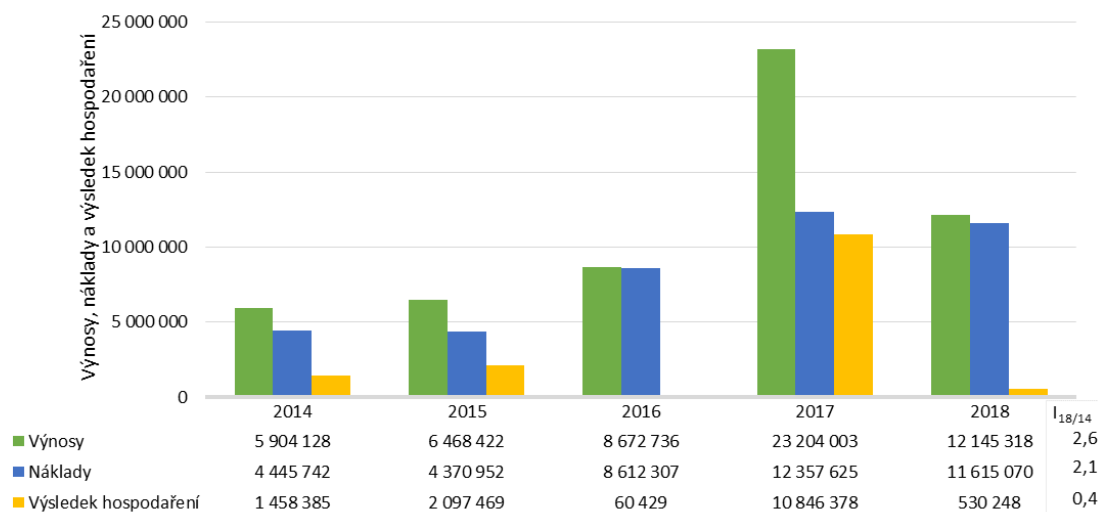
Graf 15: Struktura výnosů a nákladů obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Graf 16 ukazuje vývoj výnosů, nákladů a výsledku hospodaření v letech 2014 až 2018. I tento graf ukazuje na výraznou změnu v roce 2017, způsobenou prodeje pozemků pro stavbu rodinných domů.

Graf 16: Vývoj výnosů, nákladů a výsledku hospodaření obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

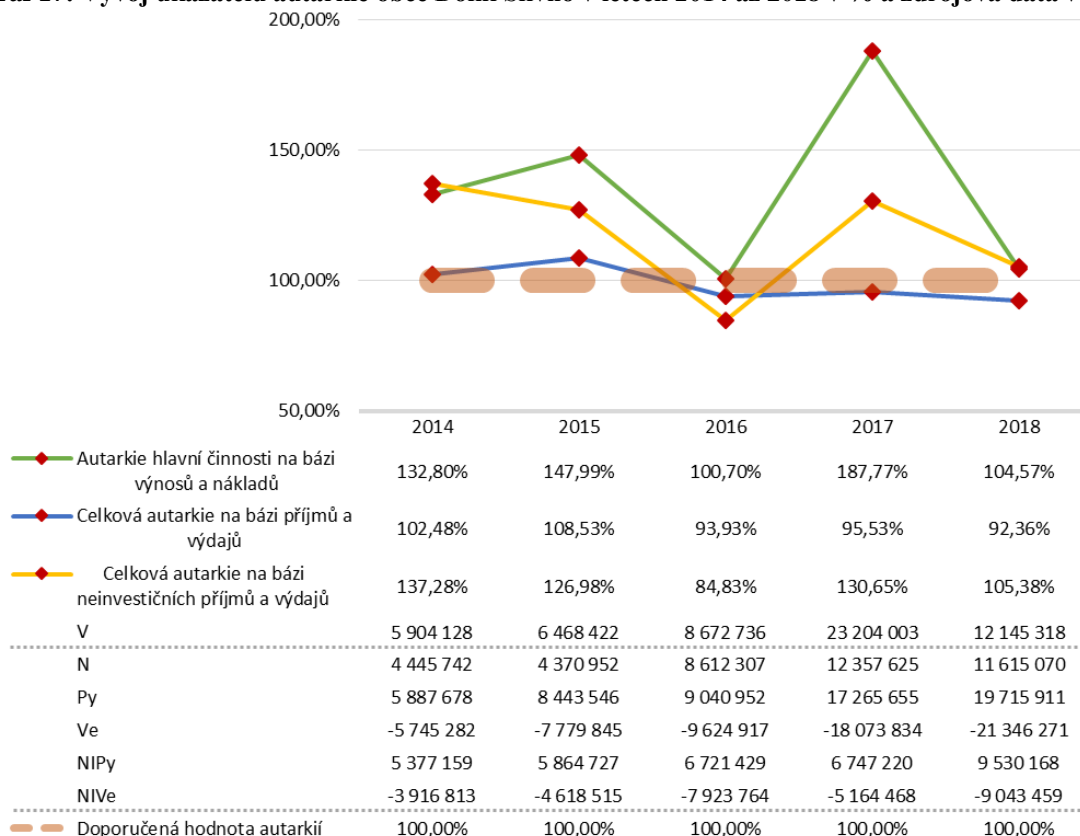
4.4 Finanční analýza obce

Stejně jako analýza rozpočtu a účetních výkazů je i finanční analýza obce Dolní Slivno zpracována za období 2014 až 2018. Nejdříve budou, v návaznosti na metodiku, zpracovány jednotlivé ukazatele finanční analýzy, následně dojde k vytvoření modelů BAMF a KAMF, jako poslední budou vypočítány ukazatele SIMU.

4.4.1 Ukazatele autarkie

První skupinou vypočítaných ukazatelů jsou ukazatele autarkie. Následující graf 17 ukazuje vývoj jednotlivých ukazatelů autarkie.

Graf 17: Vývoj ukazatelů autarkie obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

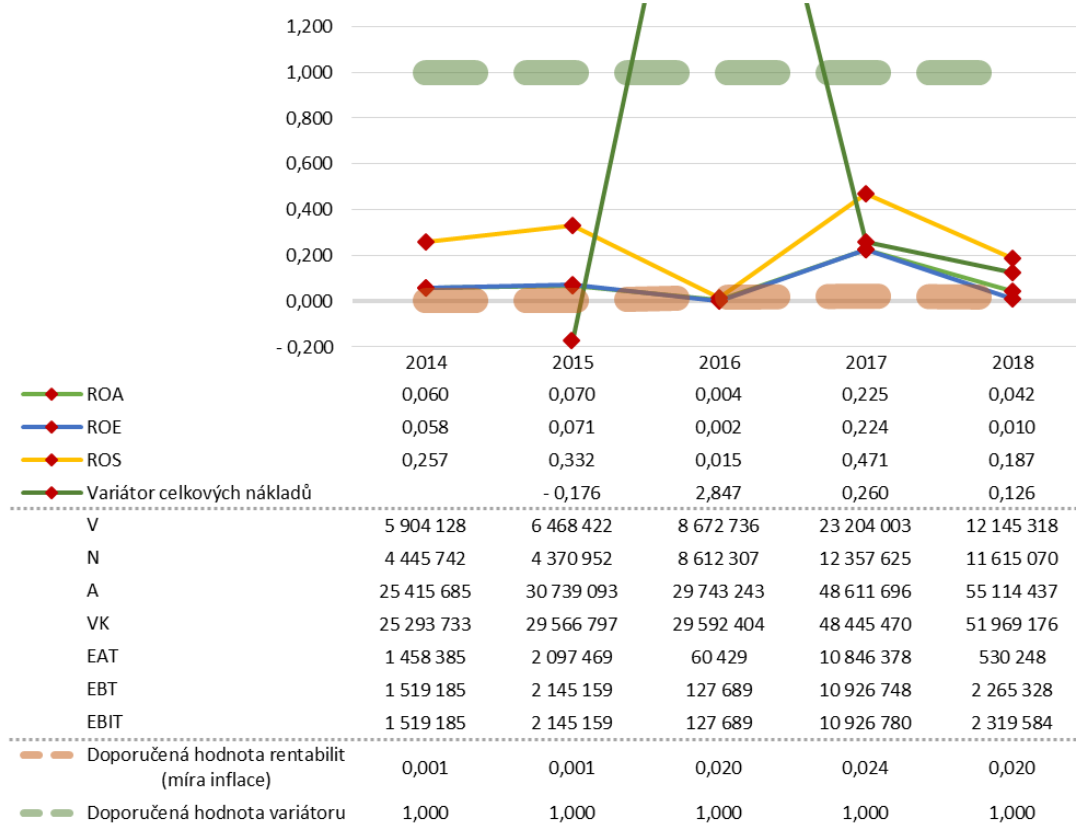
Prvním ukazatelem je autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů. Tento ukazatel by se měl pohybovat okolo 100 %. V případě obce Dolní Slivno byla ve sledovaném období hodnota tohoto ukazatele vždy větší než 100 %, což značí, že je obec soběstačná z hlediska krytí svých nákladů z dosažených výnosů.

Jelikož se v autarkii hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů odráží účetní principy, je možné také použít autarkii na bázi příjmů a výdajů. Tento ukazatel je od roku 2016 menší než 100 %. Při podrobnějším zaměření na provozní příjmy a výdaje se však obec v posledních dvou letech sledovaného období pohybuje nad doporučenou hodnotou.

4.4.2 Ukazatele rentability

Další skupinu ukazatelů představují ukazatele rentability, které lze vidět v grafu 18.

Graf 18: Vývoj ukazatelů rentability obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, www.czso.cz, vlastní zpracování.

Rentabilita celkových aktiv (ROA), rentabilita vlastního kapitálu (ROE) a rentabilita tržeb (ROS) jsou využitelné spíše u soukromých firem, než ve veřejném sektoru. Slouží tedy spíše jako doplňkové ukazatele v hodnocení rentability obce Dolní Slivno.

ROA i ROE jsou ukazatele, u nichž je doporučena jejich maximalizace. V jednotlivých letech sledovaného období se však výsledné hodnoty těchto ukazatelů měnily. Doporučeného vztahu mezi rentabilitou celkových aktiv a rentabilitou vlastního kapitálu, kdy ROE by mělo být vyšší než ROA, bylo dosaženo pouze v roce 2015. Obzvláště v roce 2018 byla ROA výrazně větší než ROE (ROA: 0,042, ROE: 0,010), což je způsobeno nejen nárůstem cizího kapitálu, ale především odlišnou volbou ziskového ukazatele u obou rentabilit, kdy EAT je výrazně menší než EBIT. Jak již bylo popsáno v kapitole věnující se analýze účetních výkazů, obec v roce 2018 měla vysokou daň z příjmů. V porovnání s mírou inflace ROE v některých letech dosahovala vyšších hodnot, v některých nižších.

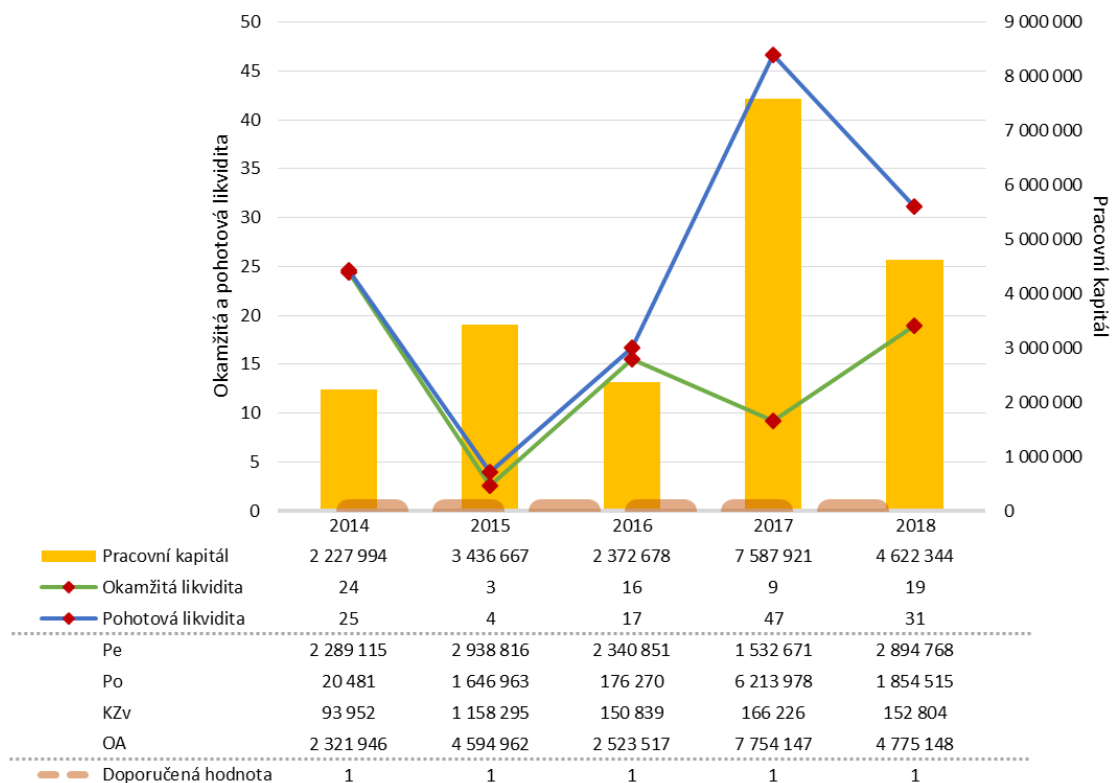
Dalším ukazatelem je rentabilita tržeb, i tento ukazatel by měl být maximalizován. V roce 2016 došlo u tohoto ukazatele k výkyvu, kdy nízká hodnota ROS byla způsobena výrazně nízkým ziskem před zdaněním oproti ostatním rokům.

Posledním ukazatelem rentability je variátor celkových nákladů. V roce 2015 ukazatel vyšel záporně, jelikož došlo k poklesu nákladů a zároveň k nárůstu výnosů. V dalším roce však došlo k výraznému nárůstu nákladů, který však nebyl doprovázen tak velkým nárůstem výnosů. I když si jsou hodnoty ukazatele v letech 2017 a 2018 celkem podobné, v roce 2017 však došlo k nárůstu výnosů a nákladů, kdy výnosy vzrostly výrazněji než náklady. V roce 2018 naopak došlo k poklesu výnosů a nákladů, kdy pokles nákladů nebyl tak markantní jako u výnosů.

4.4.3 Ukazatele likvidity

Graf 19 je tvořen ukazateli likvidity. Jedná se o další ukazatele, které jsou součástí finanční analýzy obce Dolní Slivno.

Graf 19: Vývoj ukazatelů likvidity obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Okamžitá likvidita, která představuje nejpřísnější ukazatel likvidity, se pohybuje vysoce nad doporučenou hodnotou. V soukromém sektoru je doporučeno, aby peněžení prostředky představovali cca 1/5 krátkodobých závazků. Dolní Slivno má však krátkodobé závazky vzhledem k penězům tak nízké, že například v roce 2014 bylo dosaženo hodnoty okamžité likvidity 24, čili finanční prostředky představovaly 24násobek krátkodobých závazků.

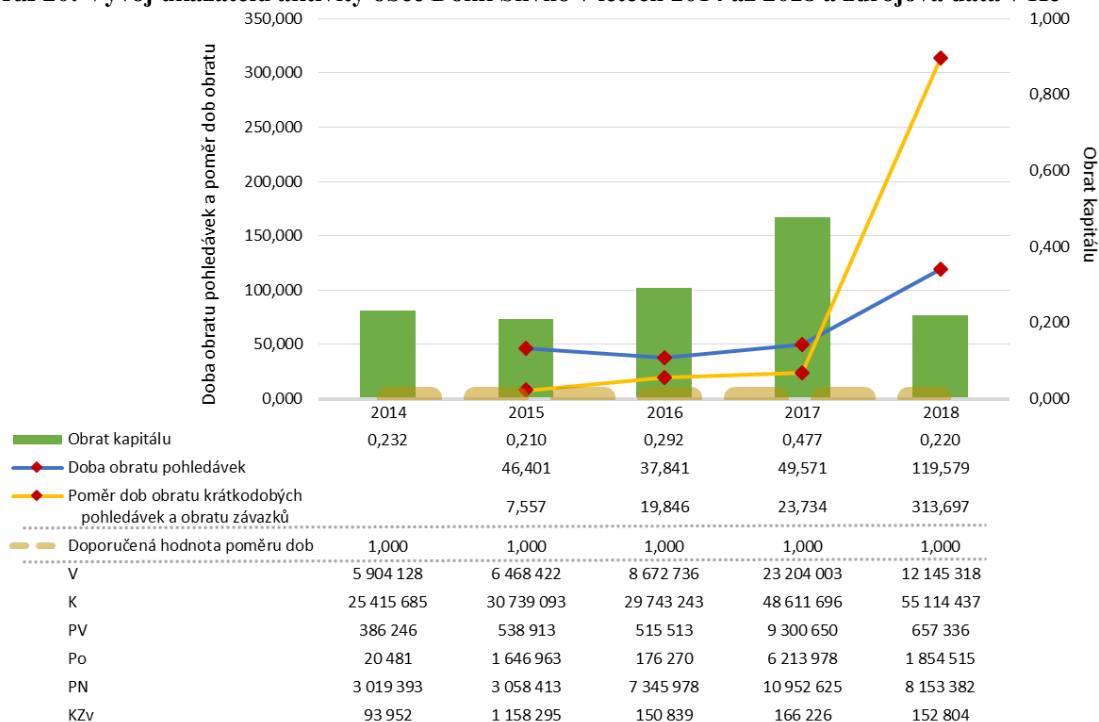
Pokud jde o pohotovou likviditu, ta stejně jako okamžitá likvidita dosahovala vysokých hodnot oproti doporučené hodnotě 1. Opět je to způsobeno vysokými peněžními prostředky a nízkými krátkodobými závazky, ale také, zejména v roce 2017, velkými krátkodobými pohledávkami.

Co se týče pracovního kapitálu, respektive čistého pracovního kapitálu, ten také dosahuje velmi vysokých hodnot. Obec Dolní Slivno má tedy dostatek peněžních prostředků pro svou běžnou provozní činnost.

4.4.4 Ukazatele aktivity

Další skupinou ukazatelů jsou ukazatele aktivity, jejichž vývoj je zobrazen v grafu 20.

Graf 20: Vývoj ukazatelů aktivity obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Prvním sledovaným ukazatelem je obrat kapitálu. Tento ukazatel by měl být maximalizován. U obce Dolní Slivno se většinou hodnota obratu kapitálu pohybuje nad 0,2, čili vložený kapitál se vrátí do fungování obce 0,2krát. V roce 2017 došlo ke zlepšení tohoto ukazatele na 0,5.

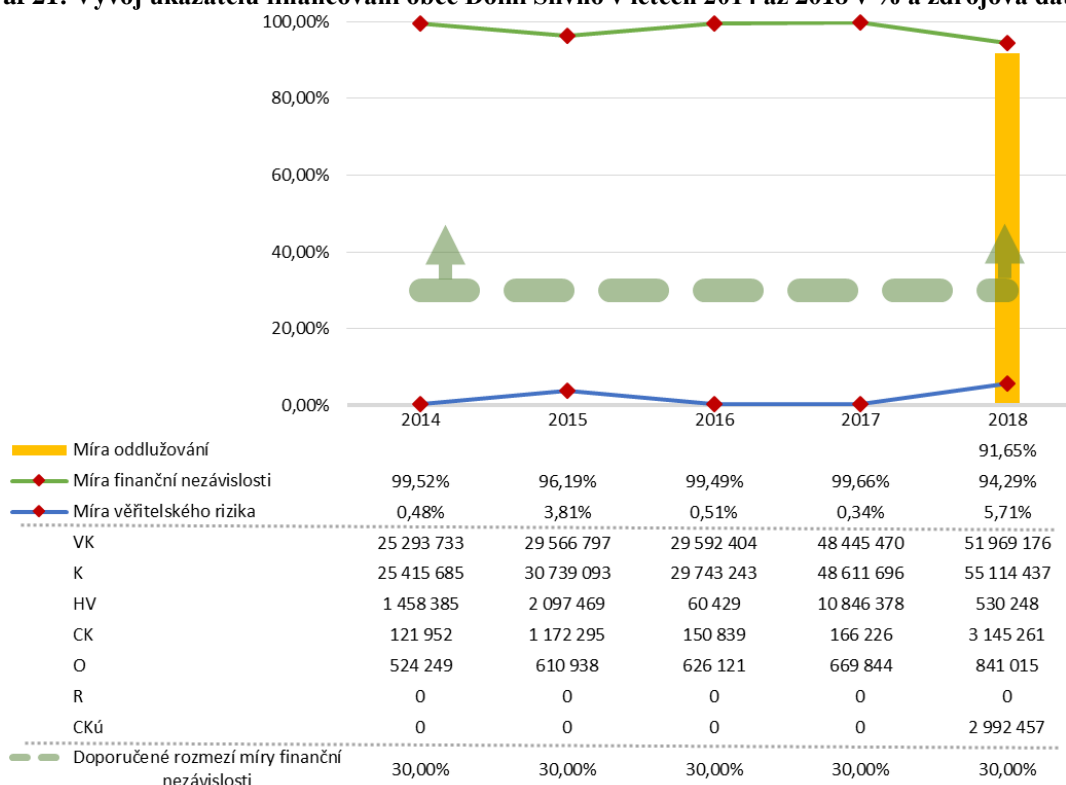
Doba obratu pohledávek by se měla minimalizovat, u obce se však tato doba pohybuje celkem vysoko. Tento ukazatel je ovšem zkreslen tím, že se vychází z ročních dat.

Doba obratu krátkodobých pohledávek po celé sledované období výrazně převyšovala nad dobou obratu závazků. Obec by měla začít snižovat dobu obratu krátkodobých pohledávek a zároveň zvyšovat dobu obratu krátkodobých závazků. Tento ukazatel je také zkreslen zdrojovými ročními daty.

4.4.5 Ukazatele financování

Graf 21 představuje vývoj ukazatelů financování, a to včetně zdrojových údajů.

Graf 21: Vývoj ukazatelů financování obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v % a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Jde-li o míru oddlužování, tu bylo možné vypočítat pouze v roce 2018, protože pouze v tomto roce měla obec úvěr. Doporučená hodnota je odvozena od délky úvěru (1/délka

úvěru). Jelikož se jedná o dlouhodobý úvěr se splatností do 3 let, je doporučená hodnota stanovena na 33 %. Lze tedy konstatovat, že je obec schopna tvořit peněžní prostředky na zaplacení dluhu.

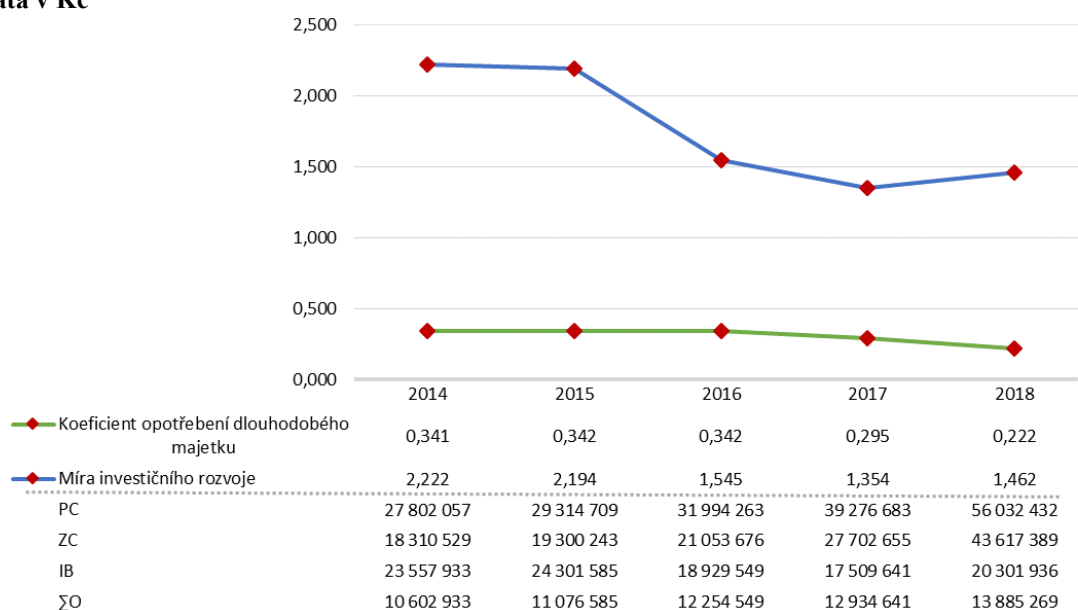
Druhým ukazatelem je míra finanční nezávislosti, která by měla být větší než 30 %. Obec Dolní Slivno je podle tohoto ukazatele finančně nezávislá (hodnoty se pohybují nad 90 %).

Posledním ukazatelem financování je míra věřitelského rizika. Tento ukazatel představuje míru účasti cizího kapitálu na celkovém kapitálu. Hodnota tohoto ukazatele se v roce 2018 zvýšila na cca 6 %. I tato hodnota však ukazuje na to, že ve sledovaném období obec příliš nevyužívala cizí kapitál.

4.4.6 Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Další skupinou ukazatelů jsou ukazatele investičního rozvoje/útlumu, ty jsou představeny v grafu 22.

Graf 22: Vývoj ukazatelů investičního rozvoje/útlumu obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

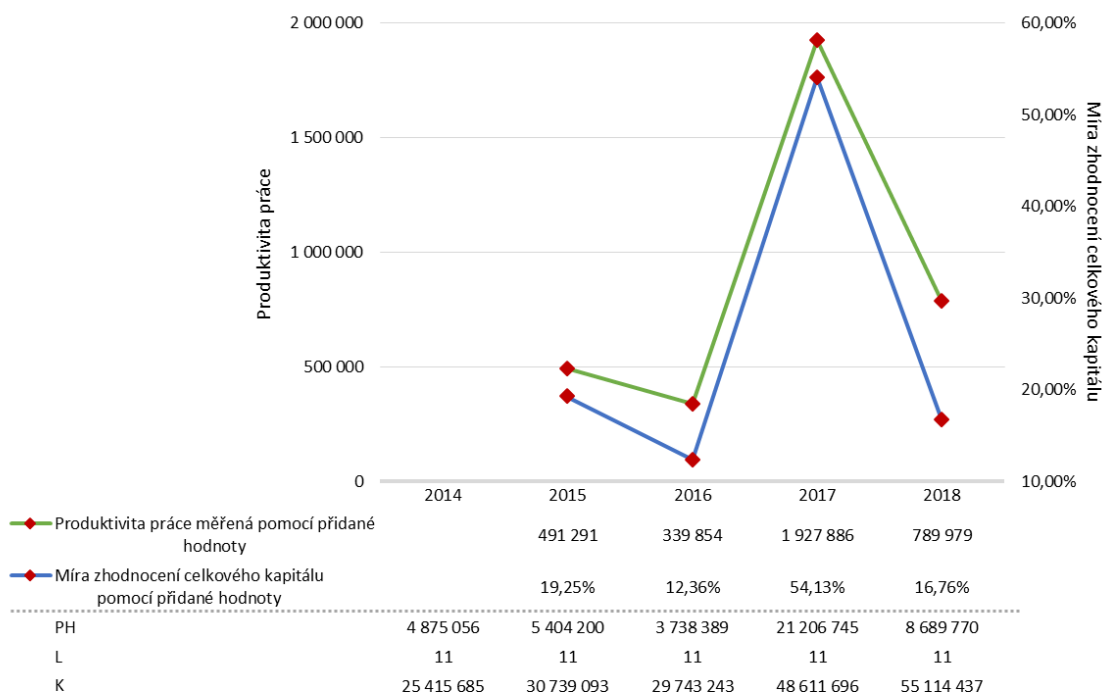
Prvním ukazatelem investičního rozvoje/útlumu je koeficient opotřebení dlouhodobého majetku. Tento ukazatel v průběhu sledovaného období klesl z 0,341 v roce 2014 na 0,222 v roce 2018. Jelikož se tento ukazatel pohybuje celkem nízko, je možno říci, že má obec nízkou míru opotřebení dlouhodobého majetku.

Druhým ukazatelem je míra investičního rozvoje. Ve sledovaném období jsou předpokládány celkem vysoké investice. Je tedy zřejmé, že oprávky nedostačují jako zdroj krytí těchto investic. Obec tedy ve sledovaném období hledala jiné zdroje krytí, a to jak investiční transfery, tak bankovní úvěr.

4.4.7 Ukazatele produktivity

Poslední skupinou ukazatelů jsou ukazatele produktivity (graf 23).

Graf 23: Vývoj ukazatelů produktivity obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 a zdrojová data v Kč

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

První ukazatelem produktivity je produktivita práce měřená pomocí přidané hodnoty. Tento ukazatel by měl být maximalizován. V roce 2017 nabýval tento ukazatel nejvyšší hodnoty. V tomto roce připadalo 2 mil. Kč přidané hodnoty na jednoho pracovníka obce. Celkově lze tento ukazatel hodnotit spíše pozitivně.

Míra zhodnocení celkového kapitálu pomocí přidané hodnoty je, stejně jako produktivita práce, maximalizačním ukazatelem. Opět nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2017, kdy produkční síla kapitálu byla největší. I tento ukazatel lze za celé sledované období hodnotit spíše pozitivně.

4.4.8 BAMF

Následující tabulka 34 představuje vypočítaný model BAMF v letech 2014 až 2018 (respektive 2015 až 2018). Vyjde-li celková bonita větší než 1, lze hodnotit obec jako bonitní, vyjde-li menší než 1, jedná se o obec směřující k bankrotu. V případě obce Dolní Slivno se hodnota tohoto modelu vždy pohybuje výrazně nad 1. Obec Dolní Slivno lze tedy z pohledu modelu BAMF, hodnotit jako bonitní.

Tabulka 34: BAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018

Název ukazatele	2014	2015	2016	2017	2018
L – likvidita	24,58	3,96	16,69	46,60	31,08
A – aktivita	x	0,90	1,38	10,73	24,19
F – financování	207,41	25,22	196,19	291,44	16,52
A ^E – autarkie	1,33	1,48	1,01	1,88	1,05
P – produktivita práce	x	1 965,16	1 359,41	7 711,54	3 159,92
I – míra rozvoje/útlumu	0,45	0,46	0,65	0,74	0,68
Celková bonita	x	332,86	262,55	1343,82	538,91

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.4.9 KAMF

Tabulka 35 se zabývá modelem KAMF v letech 2014 až 2018 (respektive 2015 až 2018). Po celé sledované období lze nejen jednotlivé ukazatele, ale i celkovou bonitu ohodnotit známkou 2. Což značí dobrou bonitu obce Dolní Slivno. Jediný ukazatel, který nevyšel velmi dobře, naopak hodnocení je alarmující, je obrat kapitálu, neboli poměr výnosů a průměrného kapitálu.

Tabulka 35: KAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v %

Název ukazatele	2014	2015	2016	2017	2018
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	132,80	147,99	100,70	187,77	104,57
<i>známka autarkie</i>	<i>x</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Okamžitá likvidita	2436,47	253,72	1 551,89	922,04	1 894,43
<i>známka likvidity</i>	<i>x</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Obrat kapitálu	x	23,04	28,68	59,23	24,42
<i>známka obratu</i>	<i>x</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
Produktivita práce	384,49	452,76	275,64	1 578,55	576,62
<i>známka produktivity</i>	<i>x</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Celková bonita	x	2	2	2	2

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

4.4.10 SIMU

Jako poslední byla vypočítána soustava informativních a monitorujících ukazatelů (tabulka 36).

První monitorující ukazatel, pravidlo rozpočtové odpovědnosti, by neměl překročit 60 %. Obec Dolní Slivno v letech 2014 až 2017 neměla žádné dluhy, čili tento ukazatel nemohl tuto hranici překročit. V roce 2018 obec měla zadluženost ve výši cca 3 mil. Kč, čímž však toto pravidlo rozpočtové odpovědnosti dosáhlo pouze hodnoty cca 22 %. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti lze tedy hodnotit velmi kladně.

Druhý monitorující ukazatel, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, by neměl překročit 25 %. I tento ukazatel obec Dolní Slivno splňuje; hodnota tohoto ukazatele ve sledovaném období nepřekročila ani 5 %.

Třetí monitorující ukazatel, celková likvidita, by měla dosáhnout alespoň hodnoty 1. Celkovou likviditu lze také hodnotit pozitivně; hodnota celkové likvidity v roce 2017 dosáhla dokonce hodnoty dokonce 47, nejnižší byla v roce 2014, kdy nabývala hodnoty 4.

Tabulka 36: SIMU obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v Kč a %

Ukazatel		2014	2015	2016	2017	2018
1	Počet obyvatel	302	311	318	324	327
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	5 887 678	8 443 546	9 040 952	17 265 655	19 715 911
3	Úroky	0	0	0	32	54 256
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	-14 000	-14 000	-14 000	0	-5 950 726
5	Dluhová služba celkem	-14 000	-14 000	-14 000	32	-5 896 470
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	-0,24%	-0,17%	-0,15%	0,00%	-29,91%
7	Průměr příjmů za poslední 4 roky	x	x	x	10 159 457	13 616 516
8	Zadluženost	0	0	0	0	2 992 457
9	<i>Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>0,00%</i>	<i>21,98%</i>
10	Aktiva celkem	36 018 618	41 821 553	42 011 857	61 558 867	69 017 698
11	Cizí zdroje	121 952	1 172 295	150 839	166 226	3 145 261
12	<i>Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)</i>	<i>0,34%</i>	<i>2,80%</i>	<i>0,36%</i>	<i>0,27%</i>	<i>4,56%</i>
13	Oběžná aktiva	2 321 946	4 594 962	2 523 517	7 754 147	4 775 148
14	Krátkodobé závazky	93 952	1 158 295	150 839	166 226	152 804
15	<i>Celková likvidita</i>	<i>25</i>	<i>4</i>	<i>17</i>	<i>47</i>	<i>31</i>
16	Stav na bankovních účtech	2 289 115	2 938 816	2 340 851	1 532 671	2 894 768
17	Stav na bankovních účtech zřízených příspěvkových organizací	1 348 956	813 829	814 237	1 080 620	1 472 317
18	Zadluženost zřízených příspěvkových organizací	0	0	0	0	0

Vzorce a popisky jsou v podkapitole 2.2 Metodika a v Seznamu použitých zkratk.

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

5 Závěr

Diplomová práce, zaměřená na období 2014 až 2018, se věnovala horizontální a vertikální analýze rozpočtu a výkazům účetní závěrky obce Dolní Slivno. Dále se práce zabývala ukazateli finanční analýzy – ukazateli autarkie, rentability, likvidity, aktivity, financování, investičního rozvoje/útlumu a produktivity. V neposlední řadě se práce věnovala modelům BAMF a KAMF a soustavě informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Výsledky jednotlivých ukazatelů byly porovnány s doporučenými hodnotami (v případě jejich dostupnosti).

Výsledky analýzy rozpočtu a účetních výkazů

Rozpočet byl nejdříve zanalyzován jako celek. Bylo zjištěno, že v posledních letech sledovaného období došlo k výraznému nárůstu jak příjmů, tak i výdajů (v roce 2018 byla hodnota trojnásobně vyšší než v roce 2014). Zároveň bylo zjištěno, že saldo rozpočtu bylo od roku 2016 záporné. Obec Dolní Slivno mohla se schodkovými rozpočty v letech 2016 až 2018 hospodařit, jelikož čerpala z přebytkových rozpočtů minulých let a zároveň v roce 2018 obec získala bankovní úvěry v celkové výši cca 8,9 mil. Kč.

Podrobnějším náhledem na strukturu příjmů a výdajů bylo zjištěno, že do roku 2016 převažovaly běžné příjmy a výdaje, od roku 2017 kapitálové příjmy a výdaje.

Práce se nejprve zabývala analýzou příjmů z pohledu druhového třídění. Pokud jde o běžné příjmy, zde nejvíce převládaly daňové příjmy. Při podrobnější analýze daňových příjmů bylo vyzkoumáno, že tyto příjmy ve sledovaném období vzrostly (bazický index: 1,8), a zároveň že největším daňovým příjmem, který obec během sledovaného období získala, jsou příjmy z daně z přidané hodnoty. Pokud jde o nedaňové příjmy obce Dolní Slivno, ty jsou spíše doplňkovým, nárazovým příjmem.

Co se týče kapitálových příjmů, ty byly navýšeny pouze v letech 2017 a 2018, kdy obec prodala předpřipravené pozemky pro stavbu rodinných domů.

Přijaté transfery představovaly, zejména v letech 2017 a 2018, výrazný příjem do rozpočtu obce Dolní Slivno. Obec získala především dotace na stavbu pečovatelských bytů a mateřské školy z Ministerstva pro místní rozvoj, dále obec získala transfery na opravy komunikací, obnovu památek a na podporu vzdělávání.

Dále se práce věnovala analýze výdajů také dle druhového třídění. Běžné výdaje byly nejčastěji tvořeny výdaji na opravy a udržování. Dále byly poskytovány neinvestiční příspěvky Základní škole Dolní Slivno, které dosahují částek nad 1 mil. Kč. Další celkem významnou položkou jsou platy zaměstnanců v pracovním poměru. Tato položka v průběhu sledovaných let vzrostla, avšak šlo o vývoj, který reflektuje vývoj platů v České republice, respektive platových tabulek ve veřejném sektoru.

Pokud jde o kapitálové výdaje, největší výdaje se týkaly přípravy infrastruktury k výstavbě rodinných domů a komunitního domu (mateřské školy a pečovatelských bytů).

Z hlediska odvětvového bylo nejvíce peněz věnováno na komunální služby a územní rozvoj. Jak již bylo několikrát psáno výše, jednalo se o přípravu pozemků pro stavbu rodinných domů a o stavbu komunitního domu. Dalšími odvětvími, do kterých obec vnášela celkem velké finanční obnosy, bylo vzdělávání a sportovní činnost.

Diplomová práce se také věnovala výkazům účetní závěrky obce Dolní Slivno. Aktiva byla během sledovaného období převážně tvořena aktivy stálými, a to dlouhodobým hmotným majetkem. Oběžná aktiva byla tvořena zejména krátkodobým finančním majetkem. Pasiva byla reprezentována především vlastním kapitálem, kdy převládalo jmění účetní jednotky.

Pokud jde o výkaz zisku a ztráty, stejně jako v případě příjmů a výdajů, i zde došlo k navýšení výnosů a nákladů. Výrazná změna výsledku hospodaření byla v roce 2017, kdy došlo k prodeji předpřipravených pozemků pro stavbu rodinných domů.

Zhodnocení rozpočtu a účetních výkazů obce Dolní Slivno

Celkově lze vývoj rozpočtu a účetních výkazů obce Dolní Slivno hodnotit celkem pozitivně. Obec se během sledovaného období rozhodla realizovat velké investiční akce. Většina plánovaných projektových záměrů stanovených v místních programech obnovy obce Dolní Slivno byla zrealizována. Financování těchto akcí proběhlo nejen z přebytkových rozpočtů minulých let, ale také formou přijatých transferů a bankovních úvěrů. Obci se podařilo získat na tyto investiční akce nemalé finanční prostředky formou investičních transferů, zároveň obec byla schopna bankovní úvěry celkem rychle, efektivně splácet.

Veškeré investiční akce byly realizovány vhodně, přispěly k rozvoji obce a k rozšíření služeb pro obyvatele Dolního Slivna.

Přípravou infrastruktury k výstavbě rodinných domů obec přispěla k rozvoji obce. Zaprvé tento krok znamenal navýšení počtu obyvatel obce a zároveň některé pozemky koupili mladí rodáci obce Dolní Slivno, čímž nedošlo k odlivu těchto mladých obyvatel z obce.

Výstavbou komunitního domu došlo k rozšíření služeb obyvatelstvu. Nejenže byla zřízena mateřská škola, která do této doby v obci chyběla, ale zároveň bylo postaveno šest pečovatelských bytů, kam se obyvatelé obce či jejich příbuzní mohou ve stáří přestěhovat. Tímto obec reagovala na dlouhotrvající nedostatek volných míst jak v mateřských školách, tak i v pečovatelských bytech.

Další investiční akce, týkající se zejména rekonstrukcí chodníků a komunikací, kulturních památek a sportovních zařízení, také přispěly ke zatraktivnění obce, a to jak pro obyvatele obce, tak i pro možné budoucí obyvatele obce.

Výsledky finanční analýzy

Následující tabulka 37 ukazuje celkové zhodnocení jednotlivých ukazatelů a modelů na základě doporučených hodnot stanovených v metodice diplomové práce.

Tabulka 37: Výsledky finanční analýzy obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018

	Pozitivní hodnocení	Negativní hodnocení	Nelze určit
Ukazatele autarkie	☒	☐	☐
Ukazatele rentability	☐	☐	☒
Ukazatele likvidity	☒	☐	☐
Ukazatele aktivity	☐	☒	☐
Ukazatele financování	☒	☐	☐
Ukazatele investičního rozvoje/útlumu	☐	☐	☒
Ukazatele produktivity	☒	☐	☐
BAMF	☒	☐	☐
KAMF	☒	☐	☐
SIMU	☒	☐	☐
CELKOVÉ ZHODNOCENÍ	☒	☐	☐

Zdroj: Vlastní zpracování.

Ukazatele autarkie lze hodnotit celkem pozitivně. Jak autarkie na bázi výnosů a nákladů, tak i autarkie na bázi provozních příjmů a výdajů splňuje doporučené hodnoty.

Pokud jde o ukazatele rentability, nelze stanovit, zda je možné jejich výsledky považovat za pozitivní či negativní. Hodnoty ukazatelů rentabilit ve sledovaném období vykazovaly celkem výkyvy.

Všechny ukazatele likvidity vykazují velmi dobré hodnoty, lze je tedy hodnotit kladně.

Hodnoty ukazatelů aktivity vychází pro obec negativně. Doba obratu pohledávek není dostatečně sladěna s dobou obratu závazků, obrat kapitálu také nedosahuje požadovaných hodnot.

Ukazatele financování lze hodnotit velmi kladně, všechny ukazatele financování dosahují výrazně dobrých hodnot.

Jde-li o ukazatele investiční rozvoje/útlumu, nelze jednoznačně určit, jak tyto ukazatele celkově zhodnotit. Pokud jde o opotřebení majetku, to dosahuje nízkou míru opotřebení. Pokud však jde o míru investičního rozvoje, oprávkou jako zdroj krytí investic nestačí.

Posledními ukazateli jsou ukazatele produktivity. I tyto ukazatele lze hodnotit pozitivně.

Model BAMF hodnotí obec Dolní Slivno v celém sledovaném období jako bonitní. Toto potvrzuje i model KAMF, který obec klasifikuje jako obec s dobrou bonitou.

Nakonec byla vypočítána soustava informativních a monitorujících ukazatelů. Všechny tři monitorující ukazatele splňují doporučené hodnoty, SIMU lze tedy také hodnotit kladně.

Zhodnocení finanční analýzy obce Dolní Slivno

Také výsledky jednotlivých ukazatelů a modelů většinou ukazují na efektivní hospodaření obce Dolní Slivno. Většinu ukazatelů a modelů lze hodnotit pozitivně, pouze ukazatele aktivity vychází negativně, ostatní ukazatele nelze jednoznačně určit.

Návrhy a doporučení

Tvorba finanční rezervy

Obec Dolní Slivno ve sledovaném období uskutečnila významné investiční akce, které se zejména věnovaly zlepšování občanské vybavenosti obce a rozvoji obce.

Obec by se měla v nadcházejících letech věnovat spíše menším investičním akcím, aby si vytvořila finanční rezervu, kterou by následně mohla využít na nějakou větší investici, například na výstavbu kanalizace a čističky odpadních vod.

S tímto také souvisí tvorba místního programu obnovy obce Dolní Slivno, který by měl obsahovat především menší investiční akce. Tyto projekty by měly být spíše zaměřeny na investice, které nepřinesou zvýšení provozních nákladů do budoucnosti.

Transfery

Během sledovaného období obec celkem efektivně využívala transfery.

Obec by i nadále měla čerpat nabízené transfery. Tyto dotace by měla využívat účelně a efektivně. Obec by tedy měla dotace získávat pro plánované, potřebné akce, nikoliv plánovat akce jen proto, že existuje dotace.

Daňové příjmy

Obec je celkem závislá na daňových příjmech. Pokud by došlo ke změně metodiky rozpočtového určení daní, mohlo by to mít negativní vliv na daňové příjmy obce. Také pokud by došlo k ekonomické recesi, mohlo to mít také negativní vliv na daňové příjmy obce.

Obec Dolní Slivno by se tedy měla zaměřit na zvyšování soběstačnosti, respektive nezávislosti na daňových příjmech. Obec by také s rostoucími daňovými příjmy neměla neuváženě navyšovat výdaje, případně vytvářet činnosti či majetek, který by vedl k výraznému odlivu finančních prostředků v budoucím období.

Zaměření investičních činností

Doteď se investiční akce věnovaly spíše zlepšování občanské vybavenosti a rozvoji obce.

Do budoucna by se obec měla zaměřovat nejen těmito činnostem, ale také zvyšování finanční soběstačnosti.

Počet obyvatel

Obec by se měla snažit o zvyšování obyvatel. Vyšší počet obyvatel má vliv na rozpočtové určení daní, čili na daňové příjmy obce. Nárůst aktivních obyvatel také vede k většímu, nejen kulturnímu, společenskému a sportovnímu, životu v obci. V návaznosti na toto je vhodné občanům vytvářet příhodné prostředí pro společné aktivity. Jak již však z provedené analýzy obce vyplývá, obec o zvyšování počtu obyvatel a zlepšování prostředí pro společné aktivity usiluje (dokazuje to také několikrát získaný diplom soutěže Vesnice roku za spolkový život v obci).

Využití dlouhodobého majetku

Obec by měla usilovat o alespoň částečnou soběstačnost, nezávislost na rozpočtovém určení daní. Dolní Slivno vlastní několik nemovitostí a movitých věcí, které lze využít k výdělečné činnosti.

Co se týče budovy sokolovny, ta je již z větší části pronajímána, případně využívána základní školou. Za úvahu stojí vytvoření příležitostného kina v sokolovně. Obec však vlastní stodolu, která je umístěna na návsi. Tuto budovu plánuje do roku 2020 opravit a nějakým způsobem využít. Obec uvažuje o využití v podobě moštárny spojené s lihovarem, případně letní scény. Mohla by také uvažovat o rozdělení budovy do více částí, v jedna místnost by mohla být počítačová, kde by se mohly konat různé, nejen počítačové, kurzy pro občany (tato místnost by se dala i pronajímat). Poté by zde byla také uzavřená místnost, ve které by byla možnost otevření pro případnou letní scénu směrem k návsi.

Obec Dolní Slivno také vlastní multikáru a traktor. Obec by mohla tyto stroje nabízet k pronájmu. Nebo by mohla jiným obcím, obchodním korporacím či občanům poskytovat služby s těmito stroji spojené (například odvoz stavebního materiálu, dřeva, vytrhávání ovocných stromů atd.).

Kanalizace

Největší investiční akcí let následujících po sledovaném období je výstavba kanalizace a čističky odpadních vod. Jelikož se bude jednat o finančně náročnou akci, měla by si obec vytvořit plán financování dané akce a začít pravidelně odkládat část získaných příjmů na výstavbu této infrastruktury. Také je na zvážení, zda by nebylo vhodné spojit se s okolními

obcemi nebo místními obchodními korporacemi, aby se snížily nejen náklady na výstavbu, ale také na budoucí provoz.

Před výstavbou by bylo vhodné zjistit zkušenosti s výstavbou kanalizace a čističky odpadních vod ostatních obcí České republiky, případně zahraničních (i mimoevropských) obcí.

Také by bylo vhodné zjistit energetickou, finanční náročnost provozu kanalizace a čističky odpadních vod, a v návaznosti na toto uvažovat o energetické soběstačnosti čističky, popřípadě obce. Také je na zvážení, zda neuvažovat o komplexnějším řešení (současné řešení šetření s vodou a kanalizace/čističky odpadních vod).

Turismus

Obec by také měla usilovat o zvýšení turismu, což by mohlo přinést zvýšené příjmy menších podnikatelů v obci (například hospodě, obchodu atd.), zvýšené prodeje ze dvora.

Obec v této oblasti počítá s výstavbou rozhledny, případně přestavbou stodoly na návsí na moštárnu, potažmo lihovar. Zde je na místě upozornění, aby se obec snažila tyto stavby vytvářet tak, aby se minimalizovaly budoucí provozní náklady s těmito stavbami související.

Obec by mohla vytvořit informační leták, brožuru, knihu o zajímavostech, památkách Dolního Slivna. Také by mohla vyrobit video o obci, či krátká videa lákající na zajímavosti obce. Další možností zvýšení turismu je představení obce v rádiu či podcastu.

Analýza hospodaření obce

Obec by měla pravidelně provádět finanční analýzu svého hospodaření, aby efektivně řídila své financování.

Závěrečné shrnutí

Každá obec by měla řídit své financování, měla by se svým rozpočtem efektivně hospodařit, vyhodnocovat svou finanční situaci a případně predikovat vývoj svého hospodaření do budoucna. Nástrojem, prostřednictvím něhož může základní územní samosprávný celek tyto činnosti zajišťovat, je finanční analýza.

Cílem této diplomové práce bylo zpracování finanční analýzy, a to finanční analýzy malé střeďočekské obce Dolní Slivno za období 2014 až 2018, na základě této analýzy vymezit závěry, návrhy a doporučení pro budoucí stabilizaci a rozvoj této obce.

Po prostudování odborné literatury byly sesbírány potřebné informace o obci Dolní Slivno, o jejím rozpočtu, účetních výkazech, majetku, plánovaných investicích atd.

Práce se následně věnovala analýze hospodaření obce Dolní Slivno. Ve sledovaném období lze vývoj rozpočtu a účetních výkazů obce Dolní Slivno hodnotit celkem pozitivně. Obec se během sledovaného období rozhodla realizovat velké investiční akce, které byly financovány z přebytkových rozpočtů minulých let, přijatými transfery a bankovními úvěry. Dále byla provedena finanční analýza. Také výsledky ukazatelů a modelů většinou ukazují na efektivní hospodaření obce Dolní Slivno.

Následné zhodnocení hospodaření obce vedlo k vytvoření návrhů a doporučení dalších činností, které by mohly vést ke stabilizaci, případně rozvoji hospodaření obce. Obci Dolní Slivno bylo doporučeno, aby usilovala o alespoň částečnou soběstačnost, nezávislost na rozpočtovém určení daní, a to prostřednictvím jejího majetku.

Tato práce se zabývá finanční analýzou jedné obce České republiky – Dolního Slivna. Možným doporučením pro další analýzy by bylo vytvoření komplexního souboru finančních analýz obcí České republiky, což by mohlo vést k většímu porozumění rozpočtového chování obcí. Také by bylo zajímavé vytvořit nové ukazatele, které by nebyly založeny na rozvaze a výkazu zisku a ztráty, ale na jednotlivých rozpočtových položkách a paragrafech.

Závěrem lze konstatovat, že používání finanční analýzy může základním územním samosprávným celkům pomoci k efektivnímu hospodaření se svým majetkem. Poznání toho, co nejvíce ovlivňuje financování obce, může vést k nalezení cest, které by mohly obec posunout k větší samostatnosti či nezávislosti na rozpočtovém určení daní.

6 Seznam použitých zdrojů

KOVANICOVÁ, Dana, KOVANIC Pavel, 1998. *Poklady skryté v účetnictví*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Polygon. ISBN 80-85967-73-1.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.

MÁČE, Miroslav, 2012. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-3637-2.

MÁČE, Miroslav, 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4574-9.

OCHRANA, František a kol., 2010. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

OTRUSINOVÁ, Milana, KUBÍČKOVÁ, Dana, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

ROBINSON, Thomas R. a kol., 2009. *International Financial Statement analysis*. Hoboken: John Wiley. ISBN 9780470460122.

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 9788025133866.

SZAROWSKÁ, Irena a kol., 2018. Indikátory finanční stability pro potřeby obcí. *Český finanční a účetní časopis*, 2018, 25-45.

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance : státní politika turismu České republiky : systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3842-0.

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.

Český statistický úřad | ČSÚ [online], [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.

Dolní Slivno [online], [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <http://www.dolnislivno.cz/>.

ARES - Ekonomické subjekty, Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz.

Monitor - informační portál Ministerstva financí, Ministerstvo financí ČR - Státní pokladna [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>.

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků | Hospodaření obcí | Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>.

Nahlížení do katastru nemovitostí | Nahlížení do katastru nemovitostí, ČÚZK [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://nahliznidokn.cuzk.cz/>.

7 Přílohy

Příloha 1: Výpočet přidané hodnoty obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč

Příloha 2: Výpočet BAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč

Příloha 3: Výpočet KAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč

Příloha 1: Výpočet přidané hodnoty obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč

	2014	2015	2016	2017	2018
+ Výnosy celkem	5 904	6 468	8 673	23 204	12 145
- Spotřeba materiálu	91	82	244	153	481
- Spotřeba energie	78	105	107	111	197
- Prodané zboží	7	6	6	5	38
- Opravy a udržování	282	285	3 851	873	1 640
- Cestovné	1	1	1	1	2
- Náklady na reprezentaci	1	4	14	13	22
- Ostatní služby	570	580	713	841	1 077
Přidaná hodnota	4 875	5 404	3 738	21 207	8 690

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Příloha 2: Výpočet BAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč

		2014	2015	2016	2017	2018
FM		2 289	2 939	2 341	1 533	2 895
Po		20	1 647	176	6 214	1 855
KCK		94	1 158	151	166	153
L – likvidita	$L = \frac{FM + Po}{KCK}$	24,58	3,96	16,69	46,60	31,08
øPo		20	1 647	176	6 214	1 855
V		5 904	6 468	8 673	23 204	12 145
øKCK		94	1 158	151	166	153
N		4 446	4 371	8 612	12 358	11 615
A – aktivita	$A = \frac{\frac{\emptyset Po}{V}}{\frac{\emptyset KCK}{N}}$	x	0,90	1,38	10,73	24,19
VK		25 294	29 567	29 592	48 445	51 969
CK		122	1 172	151	166	3 145
F – financování	$F = \frac{VK}{CK}$	207,41	25,22	196,19	291,44	16,52
V		5 904	6 468	8 673	23 204	12 145
N		4 446	4 371	8 612	12 358	11 615
A^E – autarkie	$A^E = \frac{V}{N}$	1,33	1,48	1,01	1,88	1,05
PH		4 875	5 404	3 738	21 207	8 690
øL		0	0	0	0	0
P – produktivita práce	$P = \frac{PH}{\frac{\emptyset L}{250}}$	x	1 965,16	1 359,41	7 711,54	3 159,92
∑O		10 603	11 077	12 255	12 935	13 885
I _B		23 558	24 302	18 930	17 510	20 302

		2014	2015	2016	2017	2018
I – míra rozvoje/útlumu	$I = \frac{\sum O}{I_B}$	0,45	0,46	0,65	0,74	0,68
Celková bonita	$\frac{L + A + F + A^E + P + I}{6}$	x	332,86	262,55	1 343,82	538,91
<p>L = likvidita, FM = finanční majetek, Po = krátkodobé pohledávky, KCK = krátkodobý cizí kapitál, A = aktivita, ØPo = průměrná hodnota krátkodobých pohledávek, V = výnosy, ØKCK = průměrný krátkodobý cizí kapitál, N = náklady, F = financování, VK = vlastní kapitál, CK = cizí kapitál, A^E = autarkie, P = produktivita práce, PH = přidaná hodnota, ØL = průměrný počet pracovníků, I = míra rozvoje/ útlumu, ΣO = oprávky, I_B = investice brutto.</p>						

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.

Příloha 3: Výpočet KAMF obce Dolní Slivno v letech 2014 až 2018 v tis. Kč

		2014	2015	2016	2017	2018
V		5 904	6 468	8 673	23 204	12 145
N		4 446	4 371	8 612	12 358	11 615
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	$A^E = \frac{V}{N} \times 100$	132,80%	147,99%	100,70%	187,77%	104,57%
FM		2 289	2 939	2 341	1 533	2 895
KCK		94	1 158	151	166	153
Okamžitá likvidita	$L_I = \frac{FM}{KCK} \times 100$	2 436,47%	253,72%	1 551,89%	922,04%	1 894,43%
V		5 904	6 468	8 673	23 204	12 145
ØK		25 416	30 739	29 743	48 612	55 114
Obrat kapitálu	$OK = \frac{V}{ØK} \times 100$	x	23,04%	28,68%	59,23%	23,42%
PH		4 875	5 404	3 738	21 207	8 690
ON		1 268	1 194	1 356	1 343	1 507
Produktivita práce	$PP = \frac{PH}{ON} \times 100$	384,49%	452,76%	275,64%	1 578,55%	576,62%
<p>A^E = autarkie, V = výnosy, N = náklady, L_I = okamžitá likvidita, FM = finanční majetek, KCK = krátkodobý cizí kapitál, OK = obrat kapitálu, ØK = průměrný celkový kapitál, PP = produktivita práce, PH = přidaná hodnota, ON = osobní náklady.</p>						

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz>, vlastní zpracování.